Vlaams Parlement

vergadering **C192 – ECO25**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie

van 2 mei 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Björn Rzoska tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de aanhoudende problemen in de uitzendsector
- 1332 (2012-2013) 3

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over ervaringsbewijzen
- 1294 (2012-2013) 6

Interpellatie van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de gevolgen van het arrest van het Europees Hof van Justitie voor het Vlaams Taaldecreet van 19 juli 1973
- 82 (2012-2013)
Vraag om uitleg van de heer Sas van Rouveroij tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het arrest van het Europees Hof van Justitie over het Taaldecreet van 1973
- 1467 (2012-2013) 8

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over geannuleerde vacatures
- 1250 (2012-2013) 17

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het SERV-rapport inzake de economische migratie
- 1327 (2012-2013) 19

Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de problematiek van de schijnsollicitaties
- 1478 (2012-2013)
Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over schijnsollicitaties
- 1479 (2012-2013) 22

Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de doorverwijzingen van werkzoekenden naar Jobkanaal door de VDAB
- 1346 (2012-2013) 26

Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de invulling van het individuele luik van het Maatwerkdecreet
- 1347 (2012-2013) 27

■

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens

Vraag om uitleg van de heer Björn Rzoska tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de aanhoudende problemen in de uitzendsector
- 1332 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

De heer Björn Rzoska: Minister, u weet het, de zoektocht naar een job verloopt niet steeds over rozen. In het afgelopen jaar werden een aantal problemen gesignaleerd in de uitzendsector. Voor veel mensen, en zeker jongeren, blijft de uitzendsector een belangrijk kanaal om werk te vinden.

Dat bevestigt ook de modernisering van de uitzendarbeid door federaal minister van Werk De Coninck, waardoor instroom een motief voor uitzendarbeid kan zijn. Ook u, minister, lijkt erg overtuigd van het potentieel van de uitzendsector. Als de toeleiding naar (vast) werk door middel van private arbeidsbemiddeling of uitzendarbeid inderdaad zo belangrijk is, moeten wij erop toezien dat dit op een respectvolle manier kan gebeuren. Dat blijkt echter niet steeds het geval te zijn.

Een blik op de problemen die gesignaleerd werden, brengt verontrustende vaststellingen mee. Het ACV ontving tussen 1 januari en 15 oktober 2012 bijna achthonderd klachten over uitzendarbeid. Uit de analyse van de klachten bleek dat meer dan een derde handelt over loonachterstallen. Andere veel voorkomende klachten zijn: een te laag basisloon en niet correct uitbetaalde feestdagen. Nochtans is de wetgeving hierover duidelijk en zou die een voldoende kader moeten bieden voor de uitzendkantoren.

Een tweede rapport waar ik naar verwijs, is dat van de Kristelijke Arbeidersjongeren (KAJ). Het getuigt van problemen met de uitzendsector, specifiek voor jongeren. In 2012 verzamelde KAJ getuigenissen van jongeren over hun ervaringen met uitzendkantoren. Voor jongeren – het staat vandaag nog in de krant – is een job vinden op dit moment sowieso bijzonder lastig. Een job zoeken gaat vaak gepaard met frustratie en ontgoocheling. Jongeren krijgen regelmatig te maken met een onrespectvolle behandeling en een slechte, soms zelfs leugenachtige communicatie. Denk aan onbestaande vacatures, verdwenen dossiers en een gebrek aan communicatie en feedback indien een job niet werd toegekend.

Daarenboven kan ook Federgon, de Federatie van Partners voor Werk, getuigen van aanhoudende moeilijkheden. Een onderzoek via mystery shoppers in 2011 leidde tot de conclusie dat, ondanks alle inspanningen en maatregelen, nog steeds 30 procent van de uitzendkantoren blijft ingaan op discriminerende vragen. De Inspectie Werk en Sociale Economie komt tot gelijkaardige conclusies. Een aantal moeilijkheden die verband houden met de uitzendsector, zijn aanhoudend en worden door verschillende partijen bevestigd en herhaald. Het blijkt niet zo gemakkelijk om een verbetering te realiseren. Dat is vooral jammer voor de jongeren wier moeilijke eerste stappen op de arbeidsmarkt extra worden belemmerd. Zeker voor hen is een extra inspanning aangewezen.

Minister, hoe worden deze problemen door u geïnterpreteerd? Wat ziet u als kern van de problemen verbonden aan de uitzendsector? Welke initiatieven en maatregelen moeten daar volgens u aan verbonden worden?

Het gros van de problemen en klachten heeft te maken met een niet-naleving van de wetgeving. Nochtans biedt de wetgeving inzake uitzendarbeid een afdoend kader. Ik verwijs hiervoor naar het besluit van de Vlaamse Regering over private arbeidsbemiddeling van 10 december 2010 en de verschillende sectorconvenanten tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners van de uitzendsector. Op welke manier kan een betere naleving van de wetgeving inzake uitzendarbeid worden afgedwongen?

In bepaalde gevallen lijkt niet meer te worden voldaan aan de verplichte erkenningsvoorwaarden. U gaf eerder aan dat het niet eenvoudig is om een erkenning in te trekken of te herzien. Welke andere mogelijkheden zijn er dan wel om uitzendbureaus te houden aan deze erkenningsvoorwaarden?

In de commissievergadering van 21 februari 2013 beloofde u bij Federgon te informeren of er in 2012 controles op discriminatie via mystery shoppers zijn uitgevoerd. Hebt u daar ondertussen cijfers over? Meer bepaald: hoeveel van dergelijke controles zijn er uitgevoerd in 2012 en wat was het resultaat daarvan?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega's, mijnheer Rzoska, we mogen het belang van de sector niet onderschatten. Uitzendarbeid is een belangrijk instrument van toeleiding naar werk, voor heel veel mensen en zeker voor de doelgroepen. Het speelt op de arbeidsmarkt ook een grote rol voor bijvoorbeeld het opvangen van piekmomenten in bedrijven of voor vervangingen. Het heeft te maken met de flexibilisering in onze bedrijven. Met de problemen die u aanhaalt, kan de indruk ontstaan dat iedereen in de sector alles fout doet. De problemen moeten worden aangepakt, daarin volg ik u voor 100 procent. We hebben daar effectief een wettelijk kader voor en zijn daarmee bezig.

Het grootste probleem in de uitzendsector zijn de buitenlandse bureaus die in Vlaanderen werken zonder de vereiste erkenning. Het decreet van 10 december 2010 betreffende de private arbeidsbemiddeling bepaalt dat elk kantoor dat uitzendactiviteiten in Vlaanderen uitoefent, moet beschikken over een erkenning, en het bepaalt de voorwaarden tot erkenning. Deze voorwaarden gelden dus ook voor buitenlandse kantoren. Kantoren die deze erkenning aanvragen, kunnen gemakkelijker worden gecontroleerd, omdat we weten waar en hoe ze werken. Dat is natuurlijk veel moeilijker voor die kantoren die de erkenning zelfs niet aanvragen en toch uitzendactiviteiten uitoefenen. Onder andere door meer gerichte controles zien we een sterke toename van het aantal inbreuken op de verplichte voorafgaande erkenning. De Inspectie Werk en Sociale Economie (WSE) legt zich hier meer en meer op toe en doet ook opsporingsonderzoeken naar die niet-erkende bureaus en de frauduleuze constructies. Niettegenstaande het arbeidsintensieve karakter van die controles hebben ze een nadrukkelijkere plaats gekregen in de controlerondes van de Inspectie WSE. De heroriëntering in de controles naar malafide bureaus en gebruikers betekent natuurlijk niet dat we de erkende uitzendsector en de andere sectoren binnen de private arbeidsbemiddeling loslaten.

Zoals u zelf ook stelt, biedt de wetgeving inzake uitzendarbeid wat ons betreft een afdoend kader. Het komt er dus op aan de handhaving van de wetgeving zo efficiënt mogelijk te organiseren. Ik heb de indruk dat de Inspectie WSE momenteel zeer efficiënt te werk gaat. Ze doet zeer specifieke, gerichte controles. Vooral daar waar er aanwijzingen, klachten, indicaties of vermoedens van fraude zijn, voert men controles uit – wat niet wil zeggen dat er elders geen controles zijn.

In 2012 werden er in totaal 169 controles gedaan binnen de private arbeidsbemiddeling, 109 in de uitzendsector en 39 bij de gebruikers van die uitzendkantoren. Tijdens die 169 controles, die zeer gericht gebeuren naar aanleiding van indicaties en dergelijke, werden er 255 inbreuken vastgesteld. Bij één controle kunnen er dus meerdere inbreuken worden vastgesteld. Die inbreuken kunnen leiden tot een strafsanctie of een administratieve geldboete. Ook is het voorstel tot intrekking van een erkenning of omzetting van onbepaalde duur naar bepaalde duur een mogelijkheid. Naast die reguliere controles in de private arbeidsbemiddeling probeert de Inspectie WSE ook nieuwe vormen van handhaving op te zetten. Zo zijn er preventieve controlerondes, waarbij eerder geïnformeerd wordt over de na te leven regelgeving dan geverbaliseerd. Dat vind ik een goede manier van werken. Je gaat langs bij die kantoren, neemt alles door, wijst op de mogelijke problemen enzovoort. Ook via het opzetten van samenwerkingsverbanden met buitenlandse diensten tracht men de handhaving te verbeteren. Zelf heb ik ooit zo'n samenwerking opgestart met mijn Nederlandse collega.

Ten slotte moet worden gesteld dat het grootste deel van de aangehaalde problemen te maken hebben met het niet naleven van de arbeidsrechtelijke bepalingen. Zoals u wellicht wel weet, is niet mijn inspectie daarvoor bevoegd, maar zijn dat de federale inspectiediensten. Samenwerking en uitwisseling van informatie met die diensten is natuurlijk bijzonder belangrijk.

Zoals reeds gesteld in deze commissie, wil ik hierbij ook iedereen uitnodigen om, in geval van klachten, die te melden aan de Inspectie WSE, zodat zij die kunnen onderzoeken en gepast optreden. Het is bij zulke gerichte controles dat er zo'n groot aantal overtredingen kan worden vastgesteld. Ik denk dat dit een zeer goede manier van werken is.

Wanneer er inbreuken worden vastgesteld in hoofde van erkende uitzendbureaus, is intrekking van de erkenning inderdaad een van de mogelijkheden. Ik wil het er echter niet zozeer over hebben of dit eenvoudig is of niet. Iedereen moet beseffen dat dat een zeer zware sanctie is, want dat het tot gevolg heeft dat het bureau zijn activiteiten – in de meeste gevallen zijn hoofdactiviteiten – zal moeten stopzetten. Het is dus een sanctie die pas in laatste instantie overwogen wordt, bij veelvuldige en zware overtredingen. In 2012 gebeurde dit eenmaal. Er zijn natuurlijk nog andere wapens, zoals de administratieve geldboetes of een strafsanctie. Zoals gezegd, kunnen we in plaats van een definitieve intrekking een erkenning van onbepaalde duur omzetten naar een erkenning van bepaalde duur.

De uitzendbureaus waar de inspectie overtredingen heeft vastgesteld, worden ook uitgenodigd op een hoorzitting van de adviescommissie voor uitzendactiviteiten bij de SERV. Daar moeten ze meer uitleg verschaffen bij het hoe en waarom van de vastgestelde overtredingen. Dat lijkt mij op zich ook efficiënt. Wanneer je bij de eigen beroepsorganisatie moet uitleggen waarom je bepaalde dingen doet, heeft dat vaak een positief effect. Meestal moeten ze dan ook aangeven hoe ze dat in de toekomst zullen vermijden. Een erkenning kan op vraag van deze commissie ook worden omgezet in een erkenning voor zes maanden, tijdens dewelke het betrokken kantoor moeten aantonen hoe het die overtredingen in de toekomst zal vermijden.

Federgon meldde dat er geen nieuwe resultaten beschikbaar zijn over de mystery calling. Bij zo'n mystery calling laat Federgon bellen naar uitzendkantoren met vragen. Dat is al tweemaal gebeurd. Het hoofd van Federgon, de heer Muyldermans, heeft dat tweemaal toegelicht. Er werd mij verzekerd dat de acties verder zullen lopen in 2013. U kunt mij niet vragen wanneer ze er zullen zijn, want dan is het geen mystery calling meer. Zodra ik over de informatie beschik, zal ik vragen dat de heer Muyldermans of een van zijn mensen dat hier komt toelichten zoals vorige keer.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

De heer Björn Rzoska: Minister, ik dank u voor het uitvoerige antwoord. Ik wou niet de indruk wekken dat het allemaal kommer en kwel is in de uitzendsector, maar er zijn wel een aantal problemen, die u ook onderkent, en die moeten worden aangepakt.

Interessant zijn de cijfers die u hebt gegeven van de controles van de inspectie van 2012. Kunnen we ook een overzicht krijgen van de aard van de 255 vastgestelde inbreuken?

Preventieve controles lijken mij zeer essentieel: niet wachten tot het fout loopt, maar op voorhand aangeven wat je van de bureaus verwacht. Ook de samenwerking met het buitenland lijkt me evident.

Hoe komt het dat men die 'mystery calling' in 2012 niet heeft gedaan? Er komen uit dergelijke callings vaak een aantal problemen naar boven, zeker wat betreft discriminatie. Ook in Brussel hebben dergelijke controles plaatsgevonden. We krijgen die cijfers echter niet vast. Men wil die blijkbaar niet vrijgeven, omdat het echt wel zeer ernstig zou zijn. We mogen op basis daarvan natuurlijk niet concluderen dat het overal even erg is, maar het herhaald uitvoeren van een 'mystery calling' lijkt mij wel van belang.

Minister Philippe Muyters: Voor de cijfers van de inspectie verwijs ik u naar het inspectieverslag, dat ten laatste op 1 juli aan de commissie moet worden overgemaakt. In het verleden is de inspectie hier al toelichting komen geven bij het verslag. U hebt vandaag, vooruitlopend op het verslag, al wat cijfers gekregen, maar alle details komen in het inspectieverslag.

Wij hebben een zeer goede samenwerking met Federgon. Wij kunnen hen niet verplichten om 'mystery callings' uit te voeren, maar zij doen dat binnen die goede samenwerking. Op die manier kunnen ze een sterke invloed uitoefenen op hun leden. In 2010 en in het laatste deel van 2011 hebben ze 'mystery callings' uitgevoerd. Wie in 2010 goed scoorde, werd eruit gelaten in 2011. Het cijfer bleef 30 procent, maar de controle was meer gericht uitgevoerd.

In 2012 heeft men het niet gedaan. Ik kan dat begrijpen. Om het element 'mystery' te behouden, moet je op een of andere manier een keuze maken. Er is mij wel gegarandeerd dat de actie wordt voortgezet. Over de precieze data zal ik uiteraard niets zeggen. Ik bepaal niet wanneer Federgon de 'mystery callings' uitvoert. Zolang men in een bepaalde manier van werken blijft, is het voor mij goed. En dat wordt mij inderdaad verzekerd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over ervaringsbewijzen
- 1294 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Minister, ik heb u begin dit jaar al een paar schriftelijke vragen gesteld over de ervaringsbewijzen. Ik was verwonderd toen ik de slaagpercentages van de testen die in de verschillende centra georganiseerd werden, met elkaar vergeleek. Enerzijds zijn de globale cijfers in twee jaar tijd teruggelopen van 83 procent in 2010 naar 70 procent in 2012. Anderzijds zijn er ook nogal wat verschillen in de slaagpercentages tussen de verschillende centra onderling.

Zo valt het bijvoorbeeld op dat het ervaringsbewijs sociale tolk slechts in één centrum kan worden behaald en dat alle kandidaten die de test hebben afgelegd, elk jaar opnieuw allemaal geslaagd zijn. En dat zijn er niet weinig: het gaat om 556 geslaagden. Een slaagpercentage van 100 procent lijkt ons toch abnormaal hoog.

Een ander voorbeeld is dat van het ervaringsbewijs heftruckchauffeur. Er zijn 3 centra met een zeer hoog slaagpercentage, terwijl in een ander centrum, het Sociaal Fonds voor de Logistiek, maar 338 kandidaten slaagden op een totaal van 553 kandidaten, wat neerkomt op 61 procent. In 2010 werd door 3 centra aan alle kandidaten een ervaringsbewijs hulpboekhouder afgeleverd. In 2011 en 2012 werden de tests uitgevoerd door de VDAB, en toen slaagde niemand. Dat zijn toch wel erg opvallende verschillen.

Ook het begrip 'begeleiding' roept vragen op. Zo moet een centrum vooraf telkens begeleiding aanbieden, waarbij een kandidaat in de mogelijkheid wordt gesteld om na te gaan welke attitudes hij heeft en welke hij eventueel nog dient bij te scholen vooraleer hij de test zou kunnen aanvatten. De kandidaat is echter nooit verplicht om daarop in te gaan. Het zou kunnen dat hogere slaagpercentages in bepaalde testcentra te maken hebben met het feit dat men intensiever begeleidt vooraleer men de test afneemt. Het probleem is dat de kandidaat daar niet op hoeft in te gaan. En dus kan men ook niet nagaan in welke mate de centra voldoende inzetten op het aanbevelen van begeleiding. Nochtans kan dat nuttig zijn, omdat men de mensen wat tegen zichzelf en een verkeerde inschatting van de eigen capaciteiten beschermt.

Elk testcentrum krijgt 240 euro voor een begeleiding. Het is echter niet duidelijk of men dat sowieso krijgt, ongeacht of men de begeleiding nu geeft of niet. Dat zou de slaagpercentages natuurlijk in de hand kunnen werken.

Naast ESF-middelen (Europees Sociaal Fonds) gaat het ook om Vlaamse cofinanciering, ten belope van 3 miljoen euro. Het lijkt mij dan ook aangewezen dat die middelen goed worden aangewend, minister. Zijn er uniforme tests en evaluatieprocedures? Zo ja, hoe verklaart u dan de opvallende verschillen? Indien er geen uniforme tests en evaluatieprocedures bestaan, waarom worden die niet ingevoerd? Op die manier zouden de ervaringsbewijzen immers evenwaardig zijn, wat een garantie zou zijn voor de werkgever die iemand wil aanwerven op basis van het voorgelegde ervaringsbewijs.

Kunt u wat duiding geven bij de 240 euro die een centrum krijgt voor een begeleiding? Is die gekoppeld aan de voorafgaande begeleiding? Moet die begeleiding ook effectief worden bewezen? Kan het centrum dat dan aangeven?

Welke controlemechanismen worden door de Vlaamse overheid ingezet om die testcentra op te volgen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Laurys, er bestaan al sinds eind 2010, begin 2011 uniforme testen, die door ESF via aangezochte experten worden gevalideerd. Die uniforme testen werden verplicht opgelegd aan de testcentra en garanderen dat eenzelfde competentie op dezelfde wijze wordt beoordeeld. Die beoordeling gebeurt natuurlijk wel door mensen, en de zogenaamde interbeoordelaarsbetrouwbaarheid kan dus per testcentrum verschillen. De beoordeling gebeurt echter door twee personen, en dan moet het al zo zijn dat sommige duo's milder beoordelen dan anderen. We proberen de subjectiviteit, die er toch wel altijd is, dus te objectiveren door te werken met twee personen.

De VDAB probeert steeds in de ervaringsbewijzen die zij gaat beoordelen samen te werken met andere testcentra die betrokken zijn in hetzelfde ervaringsbewijs. Dat helpt natuurlijk ook om de testing van hetzelfde beroep door eenzelfde bril te zien en op dezelfde manier te beoordelen. Dat is opnieuw een objectivering van de test.

In sommige gevallen wordt de test voor het behalen van het ervaringsbewijs kort na het beëindigen van de voorafgaande opleiding afgenomen. Dat kan het zeer hoge slaagpercentage beïnvloeden. Ik heb begrepen dat dat onder meer het geval is bij het voorbeeld dat u aangehaald hebt: dat van sociale tolk.

De begeleiding van de kandidaten houdt in dat de competenties van de kandidaten door middel van een criteriumgericht interview worden afgezet tegen de beroepsstandaard – u zei het zelf al –, die de basis vormt voor de ontwikkeling van het door het ESF-agentschap goedgekeurde beoordelingsinstrument. Per begeleiding is er in een maximumbedrag van 240 euro voorzien. Om dat te verkrijgen moet men wel bewijzen dat de begeleiding effectief heeft plaatsgevonden. Bovendien worden enkel de bewezen kosten terugbetaald. Dat bedrag wordt dus niet automatisch gegeven.

Bij de ervaringsbewijzen waarin de VDAB participeert, is er steeds in een begeleiding voorzien. Mij lijkt dat ook vanzelfsprekend. U weet dat wij samen met de VDAB nogal sterk inzetten op het competentiegericht werken. De VDAB werkt bij de ervaringsbewijzen ook altijd samen met nog andere organisaties om de onafhankelijkheid tussen begeleiding en beoordelaar zoveel mogelijk te bewaren. In het merendeel van de gevallen gaat het hierbij om een samenwerking met een sectoraal vormingsfonds.

Bij de aanvraag tot erkenning van het testcentrum moet men aangeven hoe men met de begeleiding omgaat en of men dit in alle gevallen gaat uitvoeren. Dit is dus voor alle testcentra verschillend. De registratie van de begeleiding in Mijn Loopbaan en een door de

kandidaat gedateerd en ondertekend exemplaar van de ingevulde talentenmap bewijst dat een begeleiding ook effectief heeft plaatsgevonden. Ik denk dat we daarmee de controle hebben.

Het ESF-agentschap financiert de huidige testcentra en oefent daarmee ook de inhoudelijke en financiële controle uit via de door het agentschap ter beschikking gestelde mechanismen. De originele documenten van de beoordeling worden bewaard in het testcentrum en kunnen daar dan ook altijd worden bekeken.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Sommige vergelijkingen blijven natuurlijk merkwaardig. Ik denk dat we het best de cijfers kunnen blijven opvolgen en dan misschien de conclusies kunnen nagaan.

Mevrouw Sonja Claes: Minister, ik had een schriftelijke vraag gesteld naar de resultaten van de ervaringsbewijzen: hoeveel mensen die een ervaringsbewijs hebben gehad, hebben ook effectief een baan? U hebt geantwoord dat u daarover geen gegevens hebt, maar mij lijkt het heel interessant om die gegevens wel te hebben, want pas dan weet men of men effectief een job krijgt met een ervaringsbewijs. Is er geen mogelijkheid om dat toch te onderzoeken, zodat we daar zicht op krijgen? Uiteindelijk is het toch belangrijk een job te hebben.

Minister Philippe Muyters: U hebt de vraag gesteld, en ik heb u geantwoord dat we de cijfers niet hebben. Dat klopt. Ik wil erover nadenken of het zinvol is. U weet dat wij rond ervaringsbewijzen in de toekomst naar drie trappen willen gaan. Zoals hier ook al is aangekondigd, hangt het er ook vanaf of de werkgever die ervaringsbewijzen nodig vindt of niet. Het zijn vaak heel specifieke jobs waar de vraag wordt gesteld naar ervaringsbewijzen. Ik wil het bekijken, maar ik kan er nu niet op antwoorden of het zinvol is. Ik heb altijd wat schrik voor nog meer statistieken. Toen ik nog in de raad van bestuur van de VDAB zat, hadden wij elke maand een boek vol met statistieken. We moeten er vooral voor zorgen dat er wordt geactiveerd en dat het nodige wordt gedaan. Als statistieken zinvol zijn, dan wil ik dat natuurlijk bekijken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Interpellatie van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de gevolgen van het arrest van het Europees Hof van Justitie voor het Vlaams Taaldecreet van 19 juli 1973
- 82 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Sas van Rouveroij tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het arrest van het Europees Hof van Justitie over het Taaldecreet van 1973
- 1467 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, minister, wij werden onlangs geconfronteerd met een arrest van het Europees Hof van Justitie dat moest antwoorden op een prejudiciële vraag die de rechter van de arbeidsrechtbank in Antwerpen had gesteld naar aanleiding van een dispuut rond de taal waarin een arbeidsovereenkomst was opgesteld tussen een Nederlander die in Nederland woont, en een Singaporees bedrijf dat weliswaar hier zijn exploitatiezetel heeft. Een aantal elementen uit het Vlaamse Taaldecreet werden daarbij in vraag gesteld.

We kennen de bepalingen van het Taaldecreet, het zogenaamde decreet-Vandezande, van 19 juli 1973, dat bepaalt dat alle arbeidsovereenkomsten van bedrijven met een exploitatiezetel in Vlaanderen of die personeel in Vlaanderen tewerkstellen, in het Nederlands moeten zijn

opgesteld. Het gaat niet alleen over arbeidsovereenkomsten, maar het slaat ook op andere arbeidsdocumenten die bestemd zijn voor het personeel zoals nota's en werkregelingen. Kortom, het decreet regelt het taalgebruik bij de sociale verhoudingen tussen werkgever en werknemer.

De arbeidsrechtbank in Antwerpen heeft van het Europees Hof van Justitie willen vernemen of het Vlaamse Taaldecreet in dit geval geen inbreuk vormt op het vrije verkeer van werknemers binnen de Europese Unie. De vraag was: vormen de vereisten die in het Taaldecreet staan een mogelijke belemmering voor buitenlandse werknemers en werkgevers?

In juli 2012 was er al een advies van de advocaat-generaal van het Europees Hof van Justitie. Dat stelde dat wanneer het over grensoverschrijdende arbeidsovereenkomsten gaat, het Taaldecreet wel degelijk een belemmering is voor het vrije verkeer van werknemers in de Europese Unie. Minister, toen u daarmee werd geconfronteerd, hebt u al gezegd dat het Taaldecreet misschien wel aan een opfrissing toe is "zonder het doel ervan, de bescherming van het Nederlands als taal in de bedrijven, teniet te doen".

Naar aanleiding van het advies van de advocaat-generaal is ook professor emeritus Arbeidsrecht Blanpain van de KU Leuven in zijn pen gekropen en heeft daarover een opiniestuk geschreven waarin hij waarschuwde voor de gevolgen die het arrest – toen was het nog het advies, maar hij stelde zijn hoop nog op het Europees Hof van Justitie – zou kunnen hebben voor het Taaldecreet en voor het taalgebruik in de sociale betrekkingen in het algemeen.

Hij waarschuwde als volgt: "Dan wordt het taalgebruik in de onderneming totaal vrij, zowel voor de individuele als de collectieve verhoudingen (vergaderingen van ondernemingsraad …). Hier zullen de machtsverhoudingen volledig spelen. De taal van de werkgever wordt de regel.

De bescherming van het Nederlands in onze onderneming gaat er meteen onderuit. De deur voor de verfransing en verengelsing van onze arbeidsverhoudingen staan wagenwijd open. Voertaal Frans, Engels, en wellicht morgen Chinees … Vaarwel aan de culturele diversiteit in Europa. Wij rekenen op de wijsheid van het Europees Hof."

Minister, collega's, het Europees Hof van Justitie heeft al gesteld dat er belemmeringen mogen worden aangebracht in het vrije verkeer, in dit geval van personen, wanneer de maatregelen een doel van algemeen belang nastreven, wanneer die maatregelen dat doel waarborgen en wanneer de maatregelen die ingezet worden, niet onevenredig zijn aan het gestelde doel. Daar komt het ongeveer op neer, op het evenredigheidsprincipe dus. In deze casus heeft het Europees Hof van Justitie gezegd dat die belemmering te ver gaat en dat er geen evenredigheid is en dat de genomen maatregelen, het Taaldecreet dus, wel degelijk een niet te verantwoorden belemmering vormen voor het vrije verkeer, in dit geval van werknemers, in de Europese Unie.

Het is toch wel beangstigend dat het arrest zegt in zijn beschouwing nummer 22: "Een dergelijke regeling kan echter een afschrikkende werking hebben voor uit andere lidstaten afkomstige niet-Nederlandstalige werknemers en werkgevers en vormt dus een beperking van het vrije verkeer van werknemers."

Een van de doelen, naast verschillende andere, van het Taaldecreet was om ervoor te zorgen dat niet alleen de werknemer zeer goed begrijpt wat de overeenkomsten met zijn werkgever zijn, maar ook dat de bestuurlijke instanties, gerechtelijke instanties, sociale inspectie en arbeidsinspectie kunnen lezen wat de overeenkomst precies inhoudt als er betwistingen zijn. Dit dreigt nu wel op de helling komen te staan door de uitspraak van het Europees Hof van Justitie, dat in zijn uitspraak het advies van de advocaat-generaal heeft gevolgd en letterlijk stelt: "Artikel 45 VWEU moet aldus worden uitgelegd dat deze bepaling in de weg staat aan een regeling van een gefedereerde eenheid van een lidstaat, zoals die welke in het hoofdgeding aan de orde is, die elke werkgever die zijn exploitatiezetel op het grondgebied van deze eenheid heeft, de verplichting oplegt om arbeidsovereenkomsten met een

grensoverschrijdend karakter uitsluitend op te stellen in de officiële taal van deze gefedereerde eenheid, op straffe van door de rechter ambtshalve aan te voeren nietigheid van deze overeenkomsten." In dit geval, waar het gaat over het grensoverschrijdend karakter van een arbeidsovereenkomst, zegt het Europees Hof van Justitie dat het Taaldecreet strijdig is met het vrije verkeer van werknemers in de Europese Unie.

Misschien is er een lichtpuntje. Als ik het goed heb gelezen, is er in de beschouwing een verschil tussen wat de advocaat-generaal zegt en wat het Europees Hof van Justitie zegt, met name wat de vertaling betreft. De advocaat-generaal maakt het wel heel bont door te zeggen dat een vertaling in het Nederlands nog mag. Dat mocht gelukkig nog in Vlaanderen. Het Hof stelt dat men het misschien naast het Nederlands ook kan opstellen in een taal die voor beide partijen begrijpbaar en beheersbaar is. Dat is misschien een kleine nuance.

Minister, het Hof heeft zich niet moeten uitspreken over het taalgebruik in sociale betrekkingen tussen werkgevers en werknemers in het algemeen. Het ging heel specifiek over dit contract van een Nederlander die in Nederland woont, met een bedrijf dat hier zijn exploitatiezetel heeft. De contractant was blijkbaar het Nederlands niet machtig. Niets belet natuurlijk dat er op basis van dit precedent andere zaken volgen. De algemene principes van het Taaldecreet dreigen onderuit te worden gehaald.

Ik maak een bijkomende bedenking, minister. Men kan vragen stellen bij de impact van het principe van het vrije verkeer van personen, goederen en diensten. Dat is ingevoerd in de jaren 50. Nu is het 2013. Dat principe is toen in een bepaalde context ingevoerd, maar heeft nu wel verstrekkende gevolgen, op andere domeinen en andere problemen, die toen niet aan de orde waren.

Als ik mij een zijsprongetje mag permitteren, verwijs ik naar het feit dat de verplichte inburgering voor Roma niet kan, want het gaat over inwoners van de EU en schaadt dus het vrije verkeer van personen, goederen en diensten. Dan stel ik me vragen bij de draagwijdte van dat op zich vrij logische economisch principe.

Minister, wat is uw reactie op dit arrest en de gevolgen ervan? Bent u van plan het decreet aan te passen en, zo ja, in welke zin?

Waarom slagen wij, slaagt u, slaagt de Vlaamse Regering er niet in om bij de totstandkoming van Europese regelgeving minstens aandacht en eventueel uitzonderingen te vragen en te verkrijgen, die het mogelijk maken om een juridisch gelegitimeerd taalbeleid uit te werken en toe te passen dat rekening houdt met de specifieke Belgische context?

Nu stel ik die vraag met betrekking tot de sociale verhouding, maar we hebben het ook al in andere domeinen meegemaakt. In verband met de taalbereidheid die noodzakelijk is om een sociale woning te verwerven, zijn we het ook bij internationale instanties moeten gaan uitleggen. Als het over de Rand gaat, worden we ook geconfronteerd met Europese regelgeving. We slagen er blijkbaar niet in om onze specifieke situatie op taalgebied uitgelegd te krijgen op Europees niveau en de nodige garanties te krijgen bij de totstandkoming van Europese regelgeving. Waarom slagen wij daar niet in, minister?

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Minister, het arrest van het Europees Hof van Justitie van 16 april 2013 in de zaak van Anton Las tegen PSA Antwerp ligt inderdaad voor. De heer Van Hauthem heeft de context van het arrest goed en accuraat geschetst. Ik kan me beperken tot wat voor mij de samenvatting ervan is.

Heel erg kort samengevat, durf ik te stellen dat de doelstellingen van ons Taaldecreet legitiem zijn, niet alleen in principe, echt legitiem. Algemeen kun je zeggen dat het gaat om de bescherming van de officiële taal, maar er werden ook andere doelstellingen behartigd. Die zijn alle legitiem. Maar volgens het Hof en volgens de voorbereiding van de advocaat-generaal is de manier waarop men dit doel probeert te bereiken 'disproportioneel'. Er zouden

dus minder restrictieve maatregelen of manieren mogelijk zijn om dezelfde doelstellingen te bereiken. We worden gevat door die redenering.

Algemeen ondersteunt het Hof de redenering door te stellen – als het die vaststelling niet maakt, kan het überhaupt niet tot het arrest komen – dat onze huidige regeling een afschrikkende werking zou hebben voor werknemers uit andere lidstaten, die uiteraard anderstalig zijn. Dit geval is nu wel heel specifiek, maar goed, het Hof gaat daar even aan voorbij. Het was een Nederlandstalige in dit geval, maar hij kwam wel degelijk uit een andere lidstaat. Er zou dus een beperking zijn op het vrije verkeer van werknemers.

Mijnheer Van Hauthem, u wijst erop dat het vrije verkeer van werknemers en diensten dateert van de jaren 50 en dat we intussen zestig jaar verder zijn. Mutatis mutandis geldt dat natuurlijk ook voor het Taaldecreet uit 1973. We zijn intussen veertig jaar verder.

U liet op een bepaald ogenblik het woordje ‘angst’ vallen. De context van beide is toch wel wat gewijzigd, waardoor angst hier geen plaats heeft, mocht dat al de context zijn van het Taaldecreet van 1973. Ik begrijp dat, zeker op het einde van de ontvoogdingsstrijd. Het waren momenten van consacratie, van heel belangrijke wetgeving, waaraan wij allen zeer gehecht zijn. Die consacratie willen wij op generlei wijze aantasten, maar we mogen het wel eens tegen het licht houden, want het is inderdaad veertig jaar later en de wereld is fel veranderd. De bedreigingen voor onze taal zijn ook anders dan in 1973. Daarmee heb ik niet gezegd dat ze nu minder zijn, wel dat de bedreigingen vandaag van een andere orde zijn.

Minister, als ik het arrest goed lees, durf ik te stellen dat het Europese Hof in feite twee suggesties doet.

Een eerste suggestie lees ik in paragraaf 31. Daarin staat dat, als de partijen bij een arbeidsovereenkomst met een grensoverschrijdend karakter het Nederlands niet beheersen, ze de overeenkomst in een andere taal zouden moeten kunnen opstellen. Ik wil zeker niet aanmatigend zijn. Dit zijn hoge heren. Ze zullen zeker en vast veel beter juridisch geschoold zijn dan ik, en de feitengaring zal naar alle waarschijnlijkheid de perfectie benaderen, maar vergis ik me als ik vermoed dat niets in Vlaanderen werkgevers en werknemers verbiedt om in hun arbeidsverhouding in om het even welke taal een akte op te stellen?

Het punt is dat het niet rechtsgeldig is. Als jurist zou ik dat dan ook graag horen van het hoge hof, want dat staat er niet in. Het gaat over het ontbreken van een rechtsgeldig karakter bij een anderstalige akte. Dat is natuurlijk een groot verschil. Dat betekent dat een werknemer wel degelijk zijn arbeidsovereenkomst met zijn werkgever in een andere taal kan laten opstellen. Op die manier zal hij ook geïnformeerd zijn over de rechten en plichten die erin staan. In het rechtsverkeer, wat iets anders is dan het feitelijke verkeer, heeft die arbeidsovereenkomst echter geen gelding, althans volgens ons Taaldecreet. Als ze niet in het Nederlands is opgesteld, is ze zelfs nietig en moet ze dus worden beschouwd als nooit geschreven. Dat is een zeer verregaande sanctie. Dit moet zelfs ambtshalve worden opgeworpen. Ik denk dat men qua sanctieregeling niet verder kan gaan dan de regeling die in 1973 werd ontwikkeld, met die absolute nietigheid en dat ambtshalve opwerpen.

Dat is mijn kritische bemerking bij het eerste alternatief dat het hof aanreikt. Ik had graag het woord ‘rechtsgeldig’ in die paragraaf gezien.

Minister, u hebt het gehad over een opfrissing. Misschien dacht u aan de tweede suggestie die het Europees Hof van Justitie doet, in paragraaf 32. Daarbij zou men voorschrijven dat overeenkomsten toch in het Nederlands moeten worden opgesteld – waarmee ik het eens ben, het zou er nog aan ontbreken –, terwijl er daarnaast ook een rechtsgeldige vertaling kan worden gemaakt in een taal die door alle partijen wordt begrepen. Nu valt het woord ‘rechtsgeldig’ dus wel, en terecht, in tegenstelling tot zonet.

Deze suggestie is veel minder verregaand dan de eerste. Die zou op den duur immers de mogelijkheid creëren dat er zelfs geen akte in het Nederlands tot stand komt. Dat lijkt me

inderdaad wel wat verregaand. Minister, de tweede suggestie lijkt me een mogelijkheid die zeker moet worden overwogen, zij het dat u gezien uw achtergrond ogenblikkelijk zult opwerpen dat dit kostprijsverhogend zal zijn voor heel wat werkgevers. Ze zullen immers met vertalingen moeten werken. Maar goed, dat is misschien dan de prijs die ter zake moet worden betaald. Ik zal daar nog geen standpunt over innemen. Ik wil vooral nu van u horen hoe u dit arrest bekijkt. Welke gevolgen verbindt u aan dit arrest? Plaatst het arrest het Nederlandstalige karakter van het bedrijfsleven in Vlaanderen op de helling of niet, en waarom? Zult u het oude Taaldecreet van 1973 in het licht van dit arrest aanpassen? Zo niet, waarom, en zo ja, in welke richting zult u dat dan aanpassen? Zult u ingaan op een van de suggesties van het hof, of is er nog een derde weg die u wilt bewandelen? Binnen welke termijn wilt u handelen? De Open Vld-fractie dringt alleszins aan op snelheid, want de onzekerheid die ter zake bestaat, is voor niemand goed, noch voor de werknemers, noch voor de werkgevers.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, geachte leden, ik sluit me hierbij aan, maar ik zal me hier niet meteen over uitspreken. Minister, ik wil wachten op uw antwoord.

De doelstellingen van het Taaldecreet zijn absoluut terecht. Op de eerste plaats gaat het over de bescherming van ons taalgebied. Dat is zeker niet ongewoon. Ook andere landen, zoals Italië, doen dat. Hier is echter zeker ook sprake van een sociale bescherming, die waarschijnlijk nog belangrijker is dan die bescherming van het taalgebied.

Het is eigenlijk niet goed om dat te zeggen, maar ik stel me vragen bij wat het hof doet met dit arrest. Volgens mij werkt het hof zichzelf in nesten. Het verduidelijkt immers niet wat wordt bedoeld met een taal die door de beide partijen wordt begrepen. Dat is helemaal niet zo duidelijk. In heel veel gevallen zal die taal ook niet voorhanden zijn. Ik kan me voorstellen dat er sprake is van een Italiaan of Spanjaard die geen Engels of Frans spreekt en voor een Singaporees bedrijf in Antwerpen komt werken. Door de problemen in hun land zijn er heel wat werknemers die naar hier komen. Wat is dan de gemeenschappelijke taal? Die is helemaal niet voorhanden. In dat geval zal er geen andere manier zijn dan terugvallen op de officiële taal hier, op de officiële taal van de plaats waar dat bedrijf zijn exploitatiezetel heeft.

Een ander punt is dat het bij alle andere contractuele relaties op internationaal vlak de contracterende partij zelf is die instaat voor een vertaling. Er wordt normaliter slechts zelden gevraagd aan een van de partijen om te zorgen voor een rechtsgeldige vertaling. Dit is dus heel vreemd. Het gaat hier nog altijd over een contractuele relatie tussen twee partijen. In dit geval gaat het wel over de contractuele relatie tussen werkgever en werknemer, wat een grotere sociale bescherming vraagt, maar dat belet niet dat elke partij zijn verantwoordelijkheid heeft en in principe dus ook de kosten moet dragen en de inspanningen moet leveren om dat te laten vertalen.

Minister, ik vind die uitspraak van het hof dus zeer vreemd, maar ik wil eerst van u horen wat de oplossing zou kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Peter Van Rompuy: Europa maakt het wel degelijk mogelijk dat een culturele gemeenschap haar eigen identiteit beschermt en verdedigt. Daar gaat het hier eigenlijk ook niet over, dat is een legitiem doel. De vraag is alleen maar: is de maatregel van Vlaanderen met die absolute nietigheid proportioneel of niet? Ik lees in het arrest suggesties en openingen, ik zie perfect de mogelijkheden, maar ik wacht op uw antwoord, minister, om beide doelen te verenigen op een intelligente manier. Het fundament van het Taaldecreet wordt helemaal niet aangevallen of aangetast. Met een aantal verfijningen kunnen we er perfect uit geraken.

We kunnen beide doelen, zowel het economische vrije verkeer van personen als de bescherming van de culturele identiteit of taal, realiseren. Wij hebben een aantal ideeën, ik vermoed dat we op mysterieuze wijze op dezelfde lijn zullen belanden, minister. Beide doelen blijven verdedigen, is perfect mogelijk binnen dit arrest.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik moet bijna niets meer zeggen, alles is al gezegd. Ik zal nog een aantal elementen aanhalen. Dit heeft uiteraard mijn volledige aandacht gehad. Ik heb ook topadvocaten ingezet op dit dossier. Een aantal zaken verschillen, andere zijn hetzelfde. Ik ga me concentreren op die laatste.

Elke spreker heeft het aangehaald, het Vlaamse Taaldecreet is niet veroordeeld, maar is wel aan verfijning toe. Daar wil ik werk van maken. Ik kom daar zo dadelijk op terug.

Mijnheer Van Hauthem, het vrije verkeer van werknemers is een fundamentele vrijheid binnen de Europese Unie dat bestaat sinds het verdrag van Rome van 1958. We zijn wel betrokken partij aangezien we bij de Europese regelgeving steeds aandacht vragen voor onze specifieke situatie. Zo vormde het Vlaamse Taaldecreet veertig jaar lang geen inbreuk op de Europese regelgeving, hoewel de maatregel toen dezelfde gevolgen had als vandaag voor degenen die geen Nederlands kennen. Mijnheer van Rouveroij, het Taaldecreet vormde veertig jaar lang geen drempel voor mensen die hier willen komen werken. We kregen heel veel werknemers uit de EU. Nu blijkt het een probleem te zijn.

Het Taaldecreet was een gerechtvaardigde uitzondering op het vrije verkeer van werknemers. We hebben dan ook wel degelijk uitzonderingen die rekening houden met het algemeen belang in de lokale context. Er mag van het vrije verkeer van werknemers worden afgeweken – dat hebt u ook naar voren gebracht – als een doel van algemeen belang wordt nagestreefd door middel van nuttige en evenredige maatregelen. Ook het Hof van Justitie stelt in het arrest dat onze doelen, met name het stimuleren van het Nederlands, de begrijpbaarheid voor de werknemers en de vergemakkelijking van de inspectie, doelen van algemeen belang zijn. De huidige interpretatie van die uitzonderingen door het Hof verschilt evenwel van de onze.

Zowel de heer Van Hauthem als de heer Van Rouveroij vragen naar de gevolgen die ik aan dit arrest verbindt. Door veranderde gevoeligheden moet ik samen met u vaststellen dat het veertig jaar oude decreet nu toch moet worden aangepast. Het decreet gaat nu volgens het Hof van Justitie te ver om de doelstellingen die ik net heb opgesomd, te bereiken. Zo geeft het Hof aan dat een regeling waarin ook nog een andere taal mag worden gebruikt naast het Nederlands, minder zou ingrijpen in het vrije verkeer dan de huidige regeling, maar toch geschikt zou zijn om de doelstellingen ervan te waarborgen.

In afwachting van een decreetswijziging, dient de reglementering evenwel nog altijd onverminderd toegepast te worden, ook bij grensoverschrijdende tewerkstelling. Het decreet is immers niet vernietigd. Wel moeten de rechtbanken bij zaken met EU-burgers voorrang geven aan het EU-recht, waardoor ze de toepassing van het decreet niet meer kunnen opleggen.

Mijnheer van Rouveroij, u vraagt naar de invloed van het arrest op het Nederlandstalig karakter van het bedrijfsleven, maar u hebt daar zelf al grotendeels op geantwoord. Ik stel vast dat onze rechtbanken het Taaldecreet, in bepaalde omstandigheden, met name bij grensoverschrijdende tewerkstelling vanuit de EU, niet kunnen opleggen. Daar zou dus een invloed kunnen zijn, maar zoals u met uw lichaamstaal aangeeft, vrij beperkt.

Opdat het Vlaamse Taaldecreet het Nederlands zou kunnen blijven ondersteunen, is een aanpassing nodig. U hebt dat beide aangegeven. Bij deze aanpassing moeten de handvaten die zijn aangereikt door het Hof van Justitie om onze doelen van algemeen belang te blijven beschermen, maximaal worden gebruikt. Zo kan bij het vrije verkeer van werknemers naast een Nederlandstalige versie ook een rechtsgeldige versie van de arbeidsovereenkomst in een andere taal worden opgemaakt.

We zullen de aanpassing van het decreet verder voorbereiden. Het is natuurlijk nog afwachten wat de uitspraak van de arbeidsrechtbank zal zijn. Dat is in deze zaak de bodemrechter.

Ik wil nog ingaan op uw vraag over centen, die ik niet heb voorbereid. Ik ga ervan uit dat een werkgever, die absoluut een bepaalde werknemer vanuit de Europese Unie wil hebben, de kostprijs om een anderstalig contract op te stellen er graag bij neemt. Ik denk dat we dat kunnen relativeren. Iemand vanuit de EU naar hier brengen, brengt sowieso al kosten met zich mee, bijvoorbeeld voor de woonst. Ik ga er dus van uit dat ze wel rekening zullen houden met dat extra element. Ik denk bovendien dat die kostprijs relatief beperkt is.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik wil toch wel even de puntjes op de i zetten: ik heb niet gepleit voor een aanpassing van het Taaldecreet. Laat dat duidelijk zijn. Ik heb enkel gezegd dat er een verschil is tussen het advies van de advocaat-generaal wat het aspect vertaling betreft en het arrest van het Hof. Dat heb ik misschien een klein lichtpuntje genoemd, maar ik heb daarom niet gepleit voor een wijziging van het Taaldecreet.

Trouwens, de kwestie van de rechtsgeldige vertaling staat ook al in het decreet, namelijk in artikel 5, paragraaf 2. Het is dus al mogelijk, maar men vindt die procedure blijkbaar nogal moeilijk. De ondernemingsraad kan dat vragen en als de syndicale afvaardiging akkoord gaat, kan het gebeuren. Het bestaat dus in feite al.

Minister, mijn bekommernis is dat het Europees Hof zich over deze specifieke situatie heeft uitgesproken en zich dus niet moest uitspreken over de algemene regeling. Een tweede element – u geeft het zelf aan – is dat het gedurende veertig jaar blijkbaar geen belemmering was voor het vrij verkeer van werknemers in de EU, terwijl het Europees Hof nu zegt dat het afschrikwekkend is. Wat is er in die veertig jaar veranderd dat het nu plots afschrikwekkend is? Wat is er veranderd dat de maatregelen die in het Taaldecreet staan nu plots onevenredig zijn ten aanzien van de vooropgestelde doelen en dat het veertig jaar geleden wel zeer evenredig was met het concept van het vrije verkeer van werknemers?

Het gaat om een interpretatie tussen twee belangen: het vrij verkeer enerzijds en de beperking en hoever men daarin mag gaan om bepaalde doelen te bereiken anderzijds. Het Europees Hof schuift steeds meer op naar het algemeen principe van het vrij verkeer. Het Europees Hof gedraagt zich wat als een ‘gouvernement des juges’. Daar moeten we toch bedenkingen bij maken. Want, minister, ik houd mijn hart vast voor het moment waarop het Europees Hof via een prejudiciële vraag geconfronteerd zou worden met de bepaling dat alles in het Nederlands moet, de essentie van het Taaldecreet. Ik houd mijn hart vast voor de toekomst.

Ik vind het verder een contradictio in terminis dat het Taaldecreet nog steeds volledig van toepassing is en niet in het geding is gebracht – het kan ook niet – ten aanzien van werknemers van buiten de EU. Een Japanner, Colombiaan, Argentijn of Braziliaan die hier komt werken, is dus volledig onderworpen aan dit Taaldecreet. Geen enkele rechtsinstantie zal dan zeggen dat zijn contract uitsluitend in het Nederlands moet worden opgesteld. Ten aanzien van een Fransman, Bulgaar of Roemeen, vindt men dat echter afschrikwekkend voor het vrij verkeer. Minister, waar zijn we dan mee bezig?

Onze taal, die we op een bepaalde manier beschermen in dit domein, is absoluut wat de niet-EU-burgers betreft, en is helemaal niet meer absoluut – aldus het Europees Hof vandaag – wat de EU-burgers betreft. Uitgerekend het Europees Hof stelt dat stimuleren van het gebruik van de officiële taal en het beschermen ervan een legitieme doelstelling is. Blijkbaar is dat dan iets minder legitiem ten aanzien van EU-burgers dan ten aanzien van niet-EU-burgers. Minister, dat zijn toch rare situaties. In die zin, gelet op het feit dat hier al uitzonderingen in staan, pleit ik niet voor een wijziging van het Taaldecreet.

Het Taaldecreet gaat niet enkel over de arbeidscontracten als dusdanig, maar ook over het gewone 'verkeer', zoals nota's, mededelingen, taalgebruik in ondernemingsraden enzovoort. Hoe moet het daar dan mee? Want daar zegt het Europees Hof niets over. Het Europees Hof is daar ook niet door gevat, dat geef ik graag toe. Maar wat als het daar morgen wel door gevat wordt en het een uitspraak doet in dezelfde richting? Tja, dan zijn we verder van huis dan ooit tevoren.

Minister, uiteraard moeten we de uitspraak van de rechtbank afwachten. Maar ik vrees dat bij een volgende casus de rechtbank moeilijk anders zal kunnen dan de uitspraak van de arbeidsrechtbank – of eventueel het Arbeidshof, want we zijn er nog niet – over te nemen. Dan is dat geval per geval, case per case. Ik zie echt niet in waarom we dat Taaldecreet per se moeten wijzigen, want dan weten we wel waar we aan beginnen, maar niet waar we uiteindelijk zullen terechtkomen.

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Voorzitter, minister, ik stel met genoegen vast dat u zich niet angstig opsluit, maar – zoals het hoort – kennisneemt van het arrest en ook een aanpassing van het Taaldecreet overweegt, uiteraard binnen de beperkte perimeter die het arrest omvat. Niet meer, maar ook niet minder.

Ik neem nota van de suggestie die u formuleert. We kijken uit naar uw decreetgevende initiatieven en zullen naar aanleiding daarvan zelf een definitief standpunt innemen.

Er blijft wel nog een open vraag. Ik weet dat ministers niet graag antwoorden op vragen over timing. Maar onze tijd raakt op. We zijn het erover eens – dat zag ik ook aan uw non-verbale communicatie – dat werknemers en werkgevers zo snel mogelijk opnieuw een rechtszeker kader moeten krijgen in deze context, al is de perimeter beperkt. Maar, minister, we hebben nog slechts twaalf maanden te gaan vooraleer we weer voor verkiezingen staan. Ik zal het u iets gemakkelijker maken: u hoeft niet te zeggen in welke maand. Maar mogen we dit nog verwachten voor het einde van deze legislatuur? Ja of neen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik stel geen timing voorop. Ik heb dat afgeleerd. Wij maken immers geen decreten, maar jullie doen dat, in het parlement. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

Ik wil ook dat dit juridisch in orde is. Ik wil alles afdekken. Geen wijziging lijkt mij geen optie, mijnheer Van Hauthem. Met de uitspraak van het Europees Hof kom je in een situatie dat eender wie van binnen Europa die zijn contract, dat alleen in het Nederlands rechtsgeldig is opgesteld, zou gaan aanvechten voor een rechtbank, gelijk zou kunnen krijgen. Dan is het mijns inziens een verkeerde optie om te wachten.

We mogen de situatie echter ook niet overdrijven. Het rechtszekere kader bestaat nog altijd, het Taaldecreet is nog altijd van toepassing. Elk individu moet dan maar naar de rechtbank stappen om het af te dwingen in een andere taal.

Ik besluit. Eén: het Taaldecreet is niet opgeheven. Twee: de uitspraak van de rechtbank is er nog niet. En drie: laat ons met de informatie die we hebben, bekijken of we verder kunnen werken aan de verfijning van het Taaldecreet.

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Natuurlijk is het Taaldecreet vandaag nog van toepassing, maar we moeten werkgevers of werknemers niet nodeloos in de armen van zeer dure gespecialiseerde advocaten en moeizame procedures drijven. Er is inderdaad nog altijd een rechtszeker kader, gegeven het feit dat het decreet op zich onaangetast is gebleven, maar dat doet niets af aan het feit dat we hier en daar met het risico op juridisering van verhoudingen te maken krijgen.

Wij zijn hier de decreetgever, minister. Dat is ons bekend. Maar er zijn twee partijen die initiatieven kunnen nemen: de regering, met een ontwerp, en wij, met een voorstel van decreet. We staan nu aan de start van dat proces. Laten we daar vandaag gewoon afspraken over maken. Gaat u het nog doen voor het einde van de legislatuur? Dan laten we het initiatief bij u en dan zorgt u ervoor dat het kader in orde is voor u hier vertrekt. Ofwel laat u er enige twijfel over bestaan, en dan heb ik er geen moeite mee om met collega Matthias Diependaele en alle anderen van goede wil samen een voorstel van decreet in te dienen. Maar dan moeten we het wel nu horen, anders gaan we nutteloze weken verliezen. En we hebben al maar twaalf maanden meer te gaan. In werkelijkheid is het zelfs veel minder dan twaalf maanden. Het gaat nog om een veertigtal zittingen. Dat is bijzonder weinig.

Aan u de keuze: maken we er een voorstel van, of gaat u het als een ontwerp doen? Dan wil ik dat engagement wel horen.

Minister Philippe Muyters: Ik ga daar niet op antwoorden. Ik wil dat eerst bekijken, met de juridische adviezen, binnen de Vlaamse Regering. Zo werkt dat. Ik ga hier geen aankondiging doen zonder dat ik dat binnen de Vlaamse Regering heb besproken. Ik geef u dus geen antwoord, uit loyauteit met de collega's in de regering. Ik heb u een aanzet gegeven. Ik bereid het verder voor, zoals ik gezegd heb.

De heer Sas van Rouveroij: Minister, worden interpellatieverzoeken geagendeerd op de ministerraad? Wordt dat met uw collega's doorgepraat? *(Opmerkingen)*

Dus als u op een interpellatie als deze antwoordt, is er geen enkel overleg. Het antwoord dat u geeft, is alleen maar dekkend voor de minister, nooit voor een regering. Ik had verwacht dat u hier een antwoord zou geven in naam van de Vlaamse Regering, maar het is dus in naam van minister Muyters.

Minister Philippe Muyters: Het Reglement van het Vlaams Parlement is daar toch duidelijk over? Zegt dat dat het antwoord op een interpellatie een antwoord van de regering is?

De voorzitter: Neen, maar de regering is wel een en ondeelbaar.

Minister Philippe Muyters: Natuurlijk. Ik zeg u dat ik dit verder bekijk.

De heer Sas van Rouveroij: Het punt dat ik wil maken, is dat dit met een beetje goede wil snel afgehandeld moet kunnen worden. Maar ik voel hier andermaal traagheid, minister, traagheid die voor niets nodig is.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Dat is flauw. Als je spijkers op laag water zoekt, moet je zorgen dat het goede spijkers zijn. Deze spijkers zijn roest, mijnheer van Rouveroij. Eerst en vooral is er nog geen uitspraak van het hof van beroep. Ten tweede moeten we wachten op het advies van de topadvocaten die gevraagd zijn om advies te verlenen. Als we dat niet zouden doen, zouden we pas aan slechte regelgeving doen.

U hebt gelijk dat we wat sneller moeten durven te gaan, maar we moeten ook geen paniekvoetbal spelen, zeker in dezen niet. Iets heeft veertig jaar standgehouden, en nu wordt er een probleem aangekaart. We zullen zien wat de beste manier is om daarmee om te gaan.

De heer Sas van Rouveroij: Ik wil toch even reageren op wat de fractievoorzitter van de N-VA heeft gezegd. Aangezien de minister tot dezelfde partij behoort, mag ik aannemen dat, als er dan geen concertatie is in de schoot van de Vlaamse Regering, er misschien wel wat concertatie is geweest in de schoot van de partij die u beiden deelt. Als ik hoor dat Matthias zegt dat we eerst het arrest van het hof van beroep moeten afwachten, zou ik van u willen horen, minister, of dat inderdaad zo is. Zult u met een decreetgevend initiatief wachten tot er een arrest is van het hof van beroep van Antwerpen? Mag ik aannemen dat wat collega Diependaele meedeelt ook door u, minister, wordt gedekt? Jullie hebben toch wel een gesprek gehad? Want dan is het antwoord gegeven, dan zal het niet meer voor deze legislatuur zijn.

De heer Matthias Diependaele: Op die manier zou het wel plezant zijn. Maar ik denk dat het gewoon verstandig is. De minister moet doen wat hij wil, maar ik geef het toe, misschien moet men niet wachten op het arrest van het hof van beroep, maar wel op het advies van de topadvocaten.

Minister Philippe Muyters: Het is wel de arbeidsrechtbank.

De voorzitter: Het vonnis bedoelt u?

De heer Sas van Rouveroij: Dat is nog erger. Want dan kun je nog in beroep gaan bij het hof van beroep.

De voorzitter: Dan duurt het nog heel lang.

De heer Matthias Diependaele: Ik denk dat we moeten kijken naar het advies van de topadvocaten. U moet niet wachten op de rechterlijke macht, daar geef ik u gelijk in.

De voorzitter: Collega's, voor alle duidelijkheid, de secretaris merkt op dat in artikel 86 staat "dat wanneer een interpellatieverzoek ontvankelijk is verklaard, het wordt verspreid onder alle volksvertegenwoordigers en alle leden van de regering."

Zo heeft iedereen er kennis van. Dat is het reglement. Na een interpellatie kunnen er wel moties worden ingediend. Het hoeft niet schriftelijk, maar u dient het wel te zeggen.

De heer Sas van Rouveroij: Ik dien een motie in.

De heer Joris Van Hauthem: Ik dien een motie in.

De voorzitter: De interpellatie en de vraag om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over geannuleerde vacatures
- 1250 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister, ik stel u deze vraag naar aanleiding van een aantal schriftelijke vragen die ik u al had gesteld. Het gaat over de arbeidsmarktcijfers van 2012. We weten allemaal dat de arbeidsmarkt het door de conjunctuur moeilijk heeft, en de laatste cijfers – deze week nog gepubliceerd – van het aantal vacatures zijn sprekend op dat vlak.

In 2012 is 81,6 procent van het aantal vacatures dat bij de VDAB is aangemeld ook effectief ingevuld door een werknemer. We merken wel op dat de laatste maanden van het jaar – zoals december – de slechtste waren qua invullingsgraad.

Er zijn ook heel wat vacatures geannuleerd. In 2012 werden liefst 18.762 vacatures bij de VDAB geannuleerd om diverse redenen. Gebrek aan geschikte of gemotiveerde kandidaten is de belangrijkste reden, maar er zijn ook een aantal statistische redenen, zoals dubbele invoer van gegevens.

Tot mijn verbazing is de VDAB in mei 2012 gestopt met het bijhouden van de reden voor annulatie, dat is op zich wel jammer, want het onttrekt ons een stuk informatie over onze arbeidsmarkt die nuttig kon zijn voor ons arbeidsmarktbeleid.

Hoe dan ook, elke geannuleerde vacature is er een te veel, zeker als de reden een gebrek aan geschikte kandidaten is. We moeten proberen elke vacature te voorzien van een voldoende aantal geschikte en gemotiveerde kandidaten. We kunnen een beroep doen op Vlaamse werkzoekenden of eventueel via de intergewestelijke mobiliteit Waalse en Brusselse werkzoekenden. Als we niemand vinden binnen de Belgische context, dan kunnen we een

beroep doen op internationale arbeidsmobiliteit. Maar daar kom ik later in een andere vraag nog op terug.

Het zou in principe de doelstelling van de VDAB moeten zijn om voor elke vacature geschikte en gemotiveerde kandidaten te leveren gezien de negatieve conjunctuur in Europa, en in ons land kan het eigenlijk geen probleem zijn om geschikte kandidaten te vinden.

Minister, wat is uw analyse van het grote aantal geannuleerde vacatures vorig jaar? Ook in de voorbije jaren was er een gelijkaardig cijfer: vorig jaar waren dat er iets meer dan 18.000. Er zijn verschillende redenen die werden aangegeven, zoals een gebrek aan geschikte kandidaten, dubbele of foutieve invoer of andere redenen. Misschien kunt u aangeven wat die andere redenen kunnen zijn? Sinds 10 mei 2012 houdt de VDAB de reden voor annulatie niet meer bij. Waarom is dat, en kunnen we op een andere manier te weten komen wat er met die geannuleerde vacatures gebeurt? Wat zijn daarvan de redenen?

Mijn laatste en belangrijkste vraag: hoe kunnen we ervoor zorgen dat het aantal annulaties wordt beperkt en meer specifiek, hoe kunnen we ervoor zorgen dat voor elke vacature een minimumaantal kandidaten wordt aangeboden?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega Bothuyne, ik start met uw vragen naar de redenen voor annulatie en waarom de VDAB die cijfers niet meer bijhoudt. Daarna zal ik de rest van uw vragen behandelen.

Het vaakst voorkomende bij het annuleren van vacatures is de ‘andere reden’, en dat is de conjunctuur die omslaat omwille van tegenvallende bedrijfsresultaten of slechte vooruitzichten. Dan besluit men om een geplande vacature tijdelijk al dan niet in te vullen, en dit is ook af te leiden uit de cijfers van mijn antwoord op schriftelijke vraag 307. De beroepsgroepen waarvoor vacatures het vaakst om andere redenen worden geannuleerd, zijn schoonmakers, horeca-personeel, verkopers, metaalbewerkers, en dat zijn conjunctuurgevoelige beroepen.

De informatie over de reden van annulatie werd ingevuld door de vacaturebemiddelaars van de VDAB. Via de MasterVacature kunnen werkgevers hun vacatures zelf beheren, en we zien dat ondertussen 60 procent van de vacatures in zelfbeheer zijn, en daardoor beschikken we niet over de nodige informatie van de reden van annulatie. Dat betekent dan ook dat de cijfers van de vacatures die wel door de VDAB-bemiddelaar worden behandeld niet langer representatief zijn, want het gaat nog over 40 procent van het geheel.

Het toevoegen van een vraag aan die MasterVacature rond de reden van annulatie zou opnieuw misschien een drempel kunnen zijn waardoor werkgevers de MasterVacature niet gebruiken. Ik denk dat dat niet opweegt tegen de meerwaarde van de informatie die we daardoor wel zouden hebben. Daarom hebben we besloten om ook de VDAB-consulenten van deze administratie te verlossen zodat zij zich nog meer kunnen focussen op hun belangrijkste taak, namelijk het invullen van de vacatures.

U vraagt naar mijn analyse van de geannuleerde vacatures. Annulatie om economische redenen lijkt mij een normaal fenomeen. Annulatie omwille van een dubbele invoer, bijvoorbeeld wanneer een vacature via meerdere uitzendkantoren ontvangen wordt, lijkt mij een kwestie van goed beheer. Uiteindelijk zijn enkel de annulaties omwille van gebrek aan geschikte kandidaten problematisch. Dat hebt u eigenlijk ook wel gezegd, meen ik. In 2011 ging het om 3759 vacatures, dat is 3 procent van het totale aantal vacatures. Dit percentage is relatief stabiel doorheen de jaren, zoals u in de jaarlijkse knelpuntrapporten van de VDAB kunt lezen.

Opdat de VDAB in de toekomst haar kernopdracht, namelijk het bemiddelen tussen vraag en aanbod, nog beter zou kunnen uitvoeren, wordt er in heel wat acties voorzien onder de noemer ‘iedereen bemiddelaar’. Deze acties hebben tot doel dat de VDAB-medewerkers in staat zijn hun job op een meer professionele manier uit te voeren en zo ook in samenwerking

met elkaar en met de consulenten van partnerorganisaties betere resultaten op het vlak van bemiddeling voor te leggen. Belangrijk hierbij is zeker de aandacht die uitgaat naar de noden en wensen van de beide klantengroepen, burgers en werkgevers.

Ik wil hier nog eens de aandacht vestigen op de competentiegerichte matching. Ik was recent nog op een samenkomst van FEVIA, de federatie van de voedingsindustrie, waar uitdrukkelijk naar Competent en het competentiegericht matchen werd verwezen waardoor je de groep waarop je een beroep kunt doen om vacatures te krijgen, gevoelig vergroot. Dat is de juiste weg om nog meer vacatures ingevuld te krijgen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister, ik dank u voor het antwoord. Uiteraard zijn we niet voor administratieve complexiteit. In die zin begrijp ik de redenering van de VDAB om dat vakje weg te laten bij het behandelen van de vacature. Anderzijds lijkt 3 procent niet veel maar 3700 jobs die niet worden ingevuld, is elk jaar opnieuw een Opel Antwerpen dat we niet ingevuld krijgen, om het wat kort door de bocht te vertalen. Het blijft een cijfer om mee rekening te houden. We moeten ernaar streven om het aantal geannuleerde vacatures hoe dan ook te laten dalen. Dat kan misschien in het kader van de evaluatie van de VDAB worden meegenomen. Misschien kunnen we met kwalitatief onderzoek of steekproefsgewijs een aantal zaken verder onderzoeken zonder de administratieve overlast opnieuw te bewerkstelligen.

Het moet voor de VDAB een doelstelling zijn om voor elke vacature geschikte kandidaten aan te leveren. U levert daar inspanningen voor. Competent en andere zaken zijn heel nuttige instrumenten. Op het vlak van internationale arbeidsmobiliteit hebben we nog wel iets meer potentieel dan we vandaag benutten. Dat is dan de finale oplossing om een vacature ingevuld te krijgen. Elke ingevulde vacature leidt opnieuw tot welvaartscreatie en nieuwe jobs. In die zin is het heel belangrijk om een zicht te houden op het aantal geannuleerde vacatures en om dat aantal effectief te beperken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het SERV-rapport inzake de economische migratie
- 1327 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, minister, de economische migratie en de Roemenen en Bulgaren zijn al vaak aan bod gekomen in deze commissie, maar het is en blijft een relevant onderwerp voor onze economie. Zonet werd bij de vraag om uitleg over de geannuleerde vacatures al aangehaald dat de internationale arbeidsmobiliteit een belangrijke oplossing is om een aantal knelpuntberoepen toch in te vullen.

Op 1 januari 2012 werden de overgangsmaatregelen voor een volwaardig vrij personenverkeer versoepeld op vlak van de verblijfskaart, maar nog niet op het vlak van de arbeidskaart. Indien mensen in Vlaanderen willen komen werken, moeten zij dus een arbeidskaart B verwerven. De gewestelijke administratie kent in regel slechts een arbeidskaart B toe indien aan vijf voorwaarden wordt voldaan. Een daarvan handelt over het arbeidsmarktonderzoek met betrekking tot die persoon en de vacature die moet worden ingevuld. Dit moet duidelijk maken of er op de eigen binnenlandse arbeidsmarkt geen geschikte kandidaten kunnen worden gevonden voor dat bepaalde beroep.

Elk gewest heeft een lijst met ‘moeilijk in te vullen vacatures’. Het probleem is dat deze Vlaamse lijst dateert van 2006, toch al zeven jaar geleden, en dat een aantal beroepen die in

Vlaanderen moeilijk ingevuld raken, niet op deze lijst staan. Voorbeelden zijn: poetsman/-vrouw, kamerpersoneel, verhuizer, bus- en taxichauffeur enzovoort. De praktijk toont aan dat men bij het al dan niet organiseren van een arbeidsmarktonderzoek soepel omspringt met deze regel. Het gebeurt dat een beroep niet op de lijst staat, maar men de persoon in kwestie toch een vrijstelling geeft voor het arbeidsmarktonderzoek. Hierdoor valt de facto de drempel voor die persoon weg.

Als we deze informatie combineren met de antwoorden op mijn eerdere schriftelijke vragen, waar daarnet al naar is verwezen, zien we dat bijvoorbeeld het beroep van poetsman/-vrouw op de vijfde plaats pronkt van beroepen met de laagste invullingsgraad. Dit is tevens het beroep met de meeste annuleringen van vacatures, vorig jaar waren dat er 3211. 790 hiervan werden geannuleerd omwille van een gebrek aan geschikte kandidaten.

Concreet stel ik me de vraag of we deze lijst van moeilijk in te vullen vacatures niet kunnen updaten met een aantal beroepen die eveneens moeilijk invulbaar zijn, waar ik daarnet een aantal voorbeelden van heb gegeven. Op die manier zouden we ook Bulgaren en Roemenen gemakkelijker kunnen tewerkstellen voor deze beroepen. Hetzelfde geldt uiteraard voor verhuizers en bus- en taxichauffeurs.

Vervolgens had het SERV-rapport over de economische migratie heel wat aandacht voor de implicaties van de zesde staatshervorming. Mensen met een arbeidskaart B kunnen bijvoorbeeld enkel werken op het grondgebied van de vestiging van de werkgever. Indien een Roemeen in Vlaanderen een arbeidskaart B krijgt, kan hij voor zijn werkgever niet gaan werken in Wallonië, hoewel het perfect mogelijk is dat deze werkgever klanten of vestigingen heeft in een ander gewest. Zij zullen dan ook in het andere gewest een nieuwe arbeidskaart B moeten proberen te bemachtigen. Zo wordt binnen België de intergewestelijke mobiliteit bemoeilijkt. Overleg met de andere gewesten is nodig om een en ander te stroomlijnen in het regelgevend kader. Het zou goed zijn om op dat vlak nu al in actie te komen.

Bovendien schuift Europa zelf een single permit naar voren: één procedure en één loket voor zowel verblijfsvergunningen, wat federale materie blijft, als voor arbeidsvergunningen, wat regionaal wordt. Deze richtlijn moet in principe eind dit jaar omgezet zijn. Om zo'n omzetting effectief te realiseren, moeten we nu tot actie overgaan. Afstemming met het federale en het gewestelijke niveau is dus zeker noodzakelijk.

Minister, welke conclusies trekt u in functie van het voorliggende SERV-rapport inzake economische migratie? Kunt u concreet de Vlaamse beroepenlijst updaten? Welke timing stelt u hier tegenover en aan welke beroepen denkt u? Is er al overleg geweest met de andere regeringen, gewestelijke en federale collega's voor de arbeidskaarten en -vergunningen of staat dat gepland? Als het gepland wordt, wanneer verwacht u dan resultaten en welke?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Wat het SERV-rapport betreft, stel ik vast dat de sociale partners het eens zijn met de uitgangspunten van het arbeidsmigratiebeleid zoals het op dit moment gevoerd wordt. Dat is de drietrapsraket, waarbij je er ten eerste voor moet zorgen dat de aanwezige arbeidsreserves worden gebruikt, ten tweede kun je overgaan tot arbeidsmigratie vanuit andere EU-landen en tot slot is er arbeidsmigratie van derdelanders.

Ik stel ook vast dat de sociale partners vinden dat Vlaanderen vandaag op een vrij snelle wijze arbeidskaarten aflevert, wat zeker ten goede komt aan de rechtszekerheid en duidelijkheid die gevraagd wordt door ondernemingen en hun werknemers. Ik deel de bezorgdheid van de sociale partners dat die troef niet mag teloorgaan ten gevolge van een single permit, die zowel de arbeidskaart, wat helemaal regionaal wordt, als de verblijfsvergunning, wat federaal is, bundelt. Ik deel dus de bezorgdheid dat er nood is aan afstemming bij de omzetting van de richtlijn.

Ik deel ook de bezorgdheid van de sociale partners over bepaalde zaken die in het akkoord over de zesde staatshervorming nog niet zijn uitgeklaard en tot op heden eigenlijk onduidelijk zijn, zoals het al dan niet erkennen van de arbeidskaart B in de andere gewesten, wat u hebt aangehaald, alsook de noodzaak aan overlegstructuren tussen het federale niveau en de regio's in de toekomst.

Tot slot concludeer ik samen met de sociale partners dat de zesde staatshervorming toch ook opportuniteiten biedt voor het arbeidsmigratiebeleid: door de regionalisering van de arbeidskaarten en de beroepskaarten en de invoering van een studiekaart kan er een meer gestroomlijnd economisch migratiebeleid worden gevoerd, dat meer wordt afgestemd op de noden van de verschillende regio's.

Wat de knelpuntberoepenlijst betreft, wil ik eerst verduidelijken dat de knelpuntberoepenlijst enkel wordt gebruikt in het kader van een soepelere aflevering van arbeidskaarten aan werknemers uit nieuwe EU-landen. Op dit moment zijn dat enkel Bulgarije en Roemenië en daarvoor lopen de overgangsmaatregelen af eind 2013. De lijst heeft niets te maken met het arbeidsmarktonderzoek, zoals het in principe voor elke aanvraag van een arbeidskaart individueel moet gebeuren. Daarbij wordt vastgesteld of een vacature van een bedrijf niet kan worden ingevuld vanuit de eigen of de Europese arbeidsmarkt.

In die lijst, samengesteld per regio, is er indertijd in Vlaanderen – ik zat toen mee aan tafel in een andere functie – bewust voor gekozen om een aantal beroepen voor laaggeschoolden waarvoor nog voldoende arbeidsreserve was, omdat er nog heel wat laaggeschoolden op de markt zijn, zoals poetspersoneel, verhuizers, bus- en taxichauffeur, niet op te nemen. Dat betekent niet, nog eens heel duidelijk, dat een individuele aanvraag voor bijvoorbeeld poetspersoneel niet positief kan worden beoordeeld omdat er een gebrek is aan voldoende kandidaten in Vlaanderen. Je moet de twee dus los zien van elkaar. Het kan soepeler als je op de lijst staat, maar al de rest kan nog altijd worden bekeken.

In het licht van de komende regionalisering van het arbeidsmigratiebeleid, lijkt het mij niet aangewezen om nu nog nieuwe lijsten te maken. Het lijkt me wel aangewezen om te onderzoeken of we in de toekomst het arbeidsmarktonderzoek, als basis van het arbeidsmigratiebeleid, kunnen differentiëren. Ik denk bijvoorbeeld aan het werken met regelmatig bijgestelde lijsten van structurele knelpuntberoepen. Hierdoor zou het arbeidsmigratiebeleid in plaats van enkel gericht te zijn op een 'case by case', waarover ik het al had, ook meer tegemoet kunnen komen aan het wegwerken van structurele tekorten voor bepaalde beroepen in bepaalde sectoren op de arbeidsmarkt. Om dat verder te onderzoeken, hebben we een VIONA-onderzoeksopdracht (Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering) uitgeschreven, die uitgevoerd wordt door het Centrum voor Sociaal Beleid te Antwerpen, en waarvan de oplevering is gepland in september 2013.

Om op uw derde vraag te antwoorden, mijnheer Bothuyne, denk ik dat overleg weinig zin heeft voor we een duidelijker zicht hebben op hoe het federale niveau gestalte geeft aan de uitvoering van het akkoord met betrekking tot de zesde staatshervorming. In Vlaanderen heeft de SERV zijn insteek gedaan in verband met deze materie. De administratie legt de laatste hand aan haar insteek en bekommernissen. Dat moet resulteren, zoals u weet, in een groenboek staatshervorming tegen eind juni. Het is dan dus wachten op de federale insteek, op basis waarvan we concreet verder kunnen werken en overleggen. Zoals aangegeven, zijn in deze de omzetting van de Europese richtlijn voor een single permit en de regionalisering van het economische migratiebeleid, wat mij betreft, nauw met elkaar verbonden.

Daarnaast is er natuurlijk wel het specifieke overleg over arbeidsmigratie binnen de Adviesraad voor de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, dat ook wordt voortgezet. Dit overleg heeft midden april plaatsgevonden. Het is de bedoeling voor eind juni nog eens bijeen te komen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Midden april is er overlegd in die raad. Waren daar conclusies uit te trekken?

Minister Philippe Muyters: Ik moet u eerlijk zeggen dat ik niet voor 100 procent kan meedelen wat de agenda was. Mijn medewerkster zegt me echter dat men het vooral over Kroatië heeft gehad.

De heer Robrecht Bothuyne: Die nieuwe lidstaat komt natuurlijk om de hoek kijken, en dus zal het beleid op dat vlak ook moeten worden aangepast.

Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat we hier in september opnieuw over zullen kunnen spreken, als het VIONA-rapport is opgeleverd en we meer duidelijkheid hebben over de verdere aanpak van de nieuwe bevoegdheden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de problematiek van de schijnsollicitaties
- 1478 (2012-2013)

Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over schijnsollicitaties
- 1479 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Voorzitter, minister, geachte leden, de jongste tijd zijn schijnsollicitaties een ‘hot item’ in de kranten. Vooral de kmo’s zouden het slachtoffer zijn van die schijnsollicitaties. Uit onderzoek blijkt dat de voorbije twaalf maanden maar liefst 63 procent van kmo’s met een vacature schijnsollicitanten over de vloer kreeg. Dat is een stijging met 21 procent tegenover twee jaar geleden, toen het ging over ongeveer 42 procent van de kmo’s.

Klaarblijkelijk ergeren heel wat werkgevers zich aan die schijnsollicitanten. Ze melden dat die sollicitanten zelfs niet eens de moeite doen om wat interesse in een vacature te tonen. In de krant lezen we onder meer getuigenissen van bedrijfsleiders, die vertellen dat het er sommige ‘werkzoekenden’ enkel om te doen is een bewijs van sollicitatie te krijgen, door een attest te laten ondertekenen of door een ontvangstbevestiging te vragen van hun sollicitatiemails. Nadien komen ze dan niet opdagen.

Het fenomeen doet zich vooral voor bij de kmo’s, die toch nog altijd het merendeel uitmaken van de ondernemingen in Vlaanderen. Grote bedrijven voeren immers al een aantal filters in, bijvoorbeeld via online tests of telefonische screenings. De federale overheid heeft ook al een filter ingebouwd: alleen een daadwerkelijke deelname aan een selectieproef geldt er als een bewijs dat iemand actief heeft gesolliciteerd.

Het fenomeen is al langer bekend, maar blijkbaar bestaan er nog geen officiële cijfers over, noch bij de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA), noch bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB). We kunnen ook stellen dat er bij de werkgevers zelf een probleem is. Zo blijkt uit de cijfers dat de voorbije maanden maar 4 procent van de werkgevers namen van onwillige sollicitanten heeft doorgegeven, wat toch vanzelfsprekend is.

Blijkbaar is ook de VDAB zelf vragende partij om meer feedback te krijgen van de bedrijfswereld, zodat men accurater kan optreden. Verder lijkt het ons ook logisch dat de vakbonden een actievere rol zouden spelen in het ontmoedigen van schijnsollicitanten. Ze

hebben een belangrijke maatschappelijke rol in dezen. Het lijkt ons dus raadzaam dat zij ook het nodige zouden doen.

Minister, bent u ook van oordeel dat het beleid ten aanzien van schijnsollicitanten strenger moet? Hoeveel transmissies van werkzoekenden wegens schijnsollicitaties heeft de VDAB het afgelopen jaar gedaan? Welke initiatieven zult u nemen opdat werkgevers het fenomeen niet alleen in de pers zouden aanklagen, maar zelf ook actief zouden meewerken aan het detecteren van die schijnsollicitanten? Verwacht u ook een bijdrage van de werknemersorganisaties om schijnsollicitanten duidelijk te maken dat ze oneigenlijk gebruik maken van de werkloosheidsverzekering? Zal er in de schoot van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) worden gezocht naar een aanpak van dit fenomeen die zowel door werkgeversorganisaties als door werknemersorganisaties kan worden gedragen? Zult u gevolg geven aan de vraag van werkgevers om een eenvoudige online applicatie te installeren op de VDAB-website, zodat werkgevers schijnsollicitanten eenvoudig kunnen doorgeven? Is er ook overleg geweest met de federale minister van Werk over dit probleem? Zo ja, wat is er uit de bus gekomen?

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Voorzitter, minister, geachte leden, uit een onderzoek van het Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen (NSZ) waaraan 436 kmo's deelnamen, blijkt dat 63 procent van deze bedrijven die het voorbije jaar op zoek gingen naar nieuwe medewerkers, met een of meer schijnsollicitanten werd geconfronteerd. De strengere activeringspolitiek die Vlaanderen voert, werpt duidelijk vruchten af. Een kordate aanpak loont. Wie een sanctie krijgt of riskeert omdat hij zich niet genoeg inspant om een baan te vinden, zal net daardoor zelfs sneller een baan vinden dan diegene die een positieve evaluatie kreeg. Op zich is dat natuurlijk een uitstekende zaak. Toch merken we in toenemende mate dat ook deze medaille een keerzijde heeft: als bijna de helft van de door het NSZ ondervraagde werkgevers aangeeft binnen een tijdspanne van een jaar drie of meer schijnsollicitanten over de vloer te krijgen, dan kunnen we gerust gewag maken van een opmerkelijk probleem. Hoewel de bedrijven in kwestie op verschillende wijzen met dergelijke sollicitanten omspringen en bij de meest aperte gevallen weigeren om het noodzakelijke bewijs van sollicitatie te ondertekenen, geeft slechts 4 procent van deze ondernemingen de naam van de schijnsollicitant in kwestie door aan de VDAB en/of de RVA.

Het NSZ stelt voor om op de sites van de RVA, de VDAB, Actiris en Le Forem in een gebruiksvriendelijke online-applicatie te voorzien waarop werkgevers op een eenvoudige manier de gegevens van de werkonwillige sollicitanten kunnen invoeren. Dit idee valt volgens mij te overwegen. Een eenvoudige applicatie verlaagt enerzijds de drempel voor de ondernemers en het loutere bestaan ervan heeft op zich al een ontradende werking voor de schijnsollicitant. Hoewel het voorstel zeker zijn merites heeft, wil ik toch aanstippen dat men erover moet waken dat een dergelijke eenvoudige applicatie niet oneigenlijk wordt gebruikt. Ook moet desgevallend duidelijk worden afgelijnd wat de mogelijke gevolgen kunnen zijn voor de sollicitant in kwestie. Volgt op dergelijke aangifte een onmiddellijke schorsing van uitkering en kan een schijnsollicitatie dus worden gecatalogiseerd als plichtsverzuim van een uitkeringsgerechtigde werkzoekende? Of volstaat een waarschuwing?

Minister, erkent u het groter wordende probleem van de schijnsollicitanten en bent u bereid stappen te ondernemen om het probleem in te dijken? Welke maatregelen worden nu al genomen om schijnsollicitaties aan te pakken? Denkt u dat een online-applicatie waarmee ondernemers die te maken krijgen met schijnsollicitanten dit eenvoudig kunnen melden aan de arbeidsbemiddelaar of de RVA, een oplossing kan zijn? Indien ja, welke gevolgen voor de werkzoekende moeten desgevallend gekoppeld worden aan een dergelijke melding?

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Voorzitter, ik bedank mijn collega's voor de vragen. Het is inderdaad belangrijk om alle misbruiken van systemen zo goed mogelijk uit te roeien. Minister, ik onderschrijf alle vragen die door mijn collega's zijn gesteld en kijk uit naar uw antwoorden. Maar de omgekeerde beweging is ook nodig: de schijnvacatures. Langs de weg zie je dat heel veel bedrijven een mecanicien zoeken of een ander beroep. Maar wie dan solliciteert, moet vaak vaststellen dat de vacature al is ingevuld. In hoeverre is dat dan ingevuld, en niet aangepast?

Minister, als u antwoordt op de vragen van mijn collega's over misbruik door de werknemers en daarover een visie ontwikkelt, is het misschien handig om ineens ook de omgekeerde beweging te maken. Je hebt ook heel veel mensen die totaal geen reactie krijgen op hun sollicitatiebrieven. Dat kan te maken hebben met het ontbreken van vacatures of met het feit dat het om een schijnvacature ging. Er kunnen ook andere redenen zijn. Ik weet dat dit een federale wetgeving betreft. Maar als u toch een globale visie ontwikkelt over hoe u de schijnsollicitaties denkt aan te pakken, moet ook het omgekeerde worden bekeken. Moeten we de federale wetgeving aanpassen? Moeten we dat verplicht maken? Moeten we de werkgevers wat meer stimuleren?

Die werkgevers worden nu inderdaad soms gestoord. Een kleine kmo die tijd stopt in een sollicitatie maar daarop geen respons krijgt, wordt daardoor gestoord. Maar dat geldt ook voor de individuele werknemer, die ook een initiatief neemt en geen reactie krijgt.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Turan, er is volgens mij nog een verschil tussen een schijnvacature en het feit dat iemand geen antwoord krijgt op een spontane sollicitatie. Dat hangt af van de beleefdheid of onbeleefdheid van de werkgever. Maar ik zou dat toch niet gelijkschakelen met een schijnvacature.

Mevrouw Peeters en mevrouw Fournier, schijnsollicitaties zijn in elk geval een moeilijke zaak. Voor werkgevers is het een overlast en het geeft de indruk, niet altijd terecht, dat personen niet gemotiveerd zijn. Maar waar ligt de grens tussen een kandidaat die echt niet wil solliciteren of een kandidaat die tijdens het gesprek, wanneer hij hoort wat de job juist inhoudt en wat van hem wordt gevraagd, duidelijk maakt dat de vacature hem op die manier niet interesseert? Ik stel het uiteraard wat zwart-wit, maar u begrijpt wat ik bedoel. Je komt daar snel in een situatie van woord tegen woord.

We nemen geen specifieke maatregelen tegen schijnsollicitanten. Door een correcte opvolging van het zoekgedrag van werkzoekenden en het ondersteunen van werkgevers bij de vacaturewerking proberen we tot een correcte matching te komen. We zetten in op het verder optimaliseren van dit proces van vraag en aanbod. Ik reken wel op alle betrokkenen, werkgevers- en werknemersorganisaties, om hun rol op te nemen en de rechten en plichten blijvend onder de aandacht te brengen. De suggestie die hier ten aanzien van de SERV is gedaan, vind ik goed. Daarmee kom ik ook tegemoet aan de vraag van mevrouw Turan. Ik zal de sociale partners vragen om zowel over schijnsollicitaties als over schijnvacatures van gedachten te wisselen en mij hun ideeën daarover over te maken.

De werkgevers maken slechts 4 procent van de schijnsollicitaties over. Ze kunnen die feedback vandaag al via verschillende kanalen geven. Een werkgever kan met het vacaturebeheersysteem MasterVac van de VDAB onder andere zijn feedback aanleveren. Dat is een zeer eenvoudige online-applicatie. Een kruisje volstaat, bij manier van spreken.

Een werkgever kan natuurlijk ook steeds zelf contact opnemen met een VDAB-medewerker. Dat kan via de servicelijn, de bedrijfsconsulent of een account. Dat kan wanneer een door de VDAB doorverwezen werkzoekende bij aanmelding een schijnsollicitant bleek te zijn. De opvolging van werknemers gebeurt bij de VDAB. De VDAB-medewerkers nemen zelf contact op met de werkgever om na te gaan wat het resultaat is van de verwijzingen die zijn uitgevoerd op een bepaalde vacature.

Het doel van deze opvolging is tweeledig. Enerzijds heeft dit tot doel om de invulling van de vacature op te volgen en extra bemiddelingsacties te kunnen ondernemen indien nodig. Anderzijds kan op die manier ook het sollicitatiegedrag van de werkzoekende opgevolgd worden en indien nodig aanleiding geven tot bijsturing van de begeleiding of het aanbieden van een meer passende vacature.

De opvolging van de werklozen die we naar een bedrijf sturen maar die niet gaan, geeft ons de nodige feedback om nog meer op maat te kunnen werken van zowel de werkgever als de werkzoekende. Indien er effectief sprake is van werkweigering bij een werkzoekende vertaalt zich dit in een transmissie wegens 'het niet ingaan op een passend jobaanbod' of 'het onvoldoende meewerken bij de uitvoering van het trajectplan'. VDAB start enkel een transmissie op indien er voldoende objectieve feiten aanwezig zijn om deze transmissie te bewijzen. Vandaar het belang van een liefst schriftelijke getuigenis van een werkgever. De RVA neemt enkel sancties als de wet op de passende dienstbetrekking niet is gerespecteerd. Aangezien de afspraken duidelijk zijn, plan ik geen overleg met federaal minister van Werk Monica De Coninck. In 2012 zijn er in totaal 508 transmissies uitgevoerd op basis van werkweigering. Deze werkzoekenden werden allen doorverwezen op een passende vacature maar boden zich ofwel niet aan voor sollicitatie of weigerden de passende dienstbetrekking. Daarnaast werden in 2012 ook nog 1382 transmissies uitgevoerd voor werkzoekenden die onvoldoende meewerkten bij de uitvoering van hun trajectplan.

Door de manier van werken – het leveren van maatwerk – kunnen we schijnsollicitaties opvolgen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik vind het positief dat u ingaat op de suggestie om binnen de SERV te zoeken naar mogelijkheden om dit fenomeen beter aan te pakken.

U zegt dat er veel feedback is over alle vacatures die via de VDAB verschenen zijn. U zegt dat de VDAB-consulenten dat nauw opvolgen. De werkgevers vragen expliciet naar de online-applicatie. U zegt dat die er is. Ik stel me dan de vraag of die wel voldoende bekend is. Als ze dan toch al optimaal zou werken, hoe komt het dan dat de percentages toch zo slecht zijn? Er is een stijging van 42 procent schijnsollicitanten naar 63 procent, ondanks het feit dat er blijkbaar een serieuze opvolging is, dat het online kan worden gemeld en dat de VDAB-consulenten het ook nauw opvolgen. Slechts 4 procent van de werkgevers geeft effectief een melding door. Heeft men dan niet te weinig kennis van het bestaan van die online-applicatie of van de mogelijkheid om het te melden?

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Er moet inderdaad een onderscheid worden gemaakt tussen de echte schijnsollicitanten – de mensen die geen attitude hebben en niet gemotiveerd zijn – en de mensen die een verkeerde inschatting maken van de job en die wel gemotiveerd zijn.

Ik ben blij dat u met de sociale partners van gedachten zult wisselen. Er zullen uit dat overleg waarschijnlijk wel aanbevelingen komen.

Minister Philippe Muyters: Waarom is er een stijging? Er is een enquête gehouden door het Syndicaat van Zelfstandigen & KMO's. Ik weet niet hoe die precies is verlopen, maar ik kan alleen maar vaststellen dat ook daarin wordt gezegd dat maar 4 procent het meldt. Wat houdt werkgevers tegen om het te melden? De VDAB vraagt het expliciet aan de werkgever. Ik kan niet inschatten waarom hij het niet doet. We zullen de vraag stellen aan de SERV. Als de werkgeversorganisaties die in de SERV vertegenwoordigd zijn, het probleem even groot inschatten als uit de enquête blijkt, dan ga ik ervan uit dat men extra aanbevelingen zal doen. De werkzoekende wordt opgevolgd, ook in zijn eigen belang, om meer maatwerk te kunnen

bieden, niet om hem te bestraffen. Het is dan ook belangrijk dat de werkgever aan de VDAB juiste informatie zou bezorgen.

Mevrouw Lydia Peeters: Dat is zo, maar het feit dat toch maar 4 procent het doorgeeft, wijst erop dat er een mismatch is. Men weet het niet of men wil het niet doen. Dat zal in de gesprekken met de SERV moeten worden uitgezocht.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de doorverwijzingen van werkzoekenden naar Jobkanaal door de VDAB
- 1346 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Voorzitter, minister, collega's, ik heb al een aantal schriftelijke vragen over Jobkanaal ingediend. Minister, in uw antwoord op mijn vraag van 21 januari 2013 hebt u gezegd dat Jobkanaal op basis van de ingevulde vacatures geen groot succes is. Jobkanaal is echter niet alleen afhankelijk van het aantal aangeleverde vacatures, maar ook van de doorverwijzingen door VDAB. In dat verband merken we op basis van de cijfers voor 2012 dat er 8197 vacatures voor Jobkanaal waren, die stonden voor 12.258 jobs. Daarvoor kwamen er vanuit VDAB slechts 15.220 doorverwijzingen of 1,24 doorverwijzingen per job en 1,85 doorverwijzingen per vacature. Dat zijn toch niet al te schitterende cijfers. Uiteindelijk raakten 1835 vacatures ingevuld door 50-plussers, allochtonen of mensen met een arbeidshandicap. Dat is een slaagpercentage van 12 procent.

Als er wordt gekeken naar meer gedetailleerde cijfers, blijkt dat er in 48,9 procent van de gevallen geen enkele doorverwijzing werd gerealiseerd. In 34,8 procent van de gevallen blijft het aantal doorverwijzingen beperkt tot een à drie. In 4,3 procent van de gevallen gaat het om vacatures met vier doorverwijzingen. Dat betekent dat de werkgever in amper 11,8 procent van de gevallen de keuze krijgt uit meer dan vijf kandidaten. Dat laatste is belangrijk, want het is niet noodzakelijk zo dat bij een vacature waarop slechts een of twee doorverwijzingen komen, het daadwerkelijk gaat om geschikte mensen. Achteraf zal men dan misschien zeggen, en dan verwijs ik naar wat mevrouw Turan daarnet zei, dat het gaat om schijnvacatures. Wanneer men echter niet de geschikte personen vindt, kan men ook niet overgaan tot de invulling van de vacature.

De weinig hoopgevende cijfers over doorverwijzing vanuit de VDAB hoeven niet noodzakelijk te betekenen dat er sprake is van onwil of onkunde. Er kunnen wel degelijk een aantal objectief aantoonbare redenen of disfuncties zijn. Die moeten wel achterhaald worden zodat het systeem na een bijsturing effectiever kan functioneren.

Minister, werd aan de VDAB gevraagd waarom er voor nagenoeg de helft van de vacatures van Jobkanaal geen enkele doorverwijzing gebeurt en waarom er in bijna 90 procent van de gevallen niet meer dan vier doorverwijzingen plaatsvinden? Zo ja, is daarover een rapport voorhanden en welke verklaringen worden gegeven? Zo neen, waarom is dat nog niet gebeurd? Kwamen daarover al vragen van de partners van Jobkanaal?

Gaat het bij de vacatures zonder doorverwijzingen of met slechts enkele doorverwijzingen steevast om knelpuntvacatures of gaat het ook om vacatures met weinig of geen opleidingsvereisten?

Heeft de VDAB het moeilijk om de doelgroep van Jobkanaal te bereiken? Zo ja, hoe kan dat worden verklaard in het licht van de maatgerichte aanpak die uitgerekend voor de moeilijkst bemiddelbaren wordt vooropgesteld?

Wordt Jobkanaal door de VDAB-consulenten beschouwd als een prioriteit of doorkruist het de objectieven en streefcijfers die de VDAB moet nakomen volgens de beheersovereenkomst en de JOP's?

Is er een onderscheid inzake het aantal doorverwijzingen naargelang de verschillende lokale werkwinkels? Zo ja, welke werkwinkels presteren het best en welke werkwinkels presteren het minst goed? Hoe kan dit onderscheid worden verklaard?

Zult u in het kader van de heroriëntering van Jobkanaal naar een meer kwalitatieve aanpak ook de rol van de VDAB laten evalueren en eventueel bijsturen om meer doorverwijzingen te realiseren?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Peeters, maandag heb ik het parlement een antwoord bezorgd op de elf schriftelijke vragen die u over Jobkanaal hebt gesteld. Daarin staat het antwoord op uw eerste, tweede, derde en zesde vraag. Misschien hebt u dat antwoord nog niet gekregen, maar ik stel toch voor dat u die antwoorden eerst bekijkt. Als u dan nog vragen hebt, wil ik daar graag verder op ingaan.

Ik zal wel uw andere vragen beantwoorden. De uitstroom naar werk voor werkzoekenden uit de kansengroepen behoort tot de absolute prioriteit van de VDAB. De samenwerking met Jobkanaal helpt die doelstelling van de VDAB te verwezenlijken. Uiteraard is er altijd ruimte voor verbetering.

De VDAB beschikt over de gegevens van de lokale werkwinkels. Ik heb op uw schriftelijke vraag 288 geantwoord dat die gegevens op lokaal niveau wel minder relevant zijn. Ik heb u toen de provinciale gegevens bezorgd. We hebben nu aan de VDAB mogelijke verklaringen gevraagd. Ik heb daar echter nog geen antwoord op gekregen.

Ik wil een nuance maken bij uw inleiding. Ik heb in het antwoord op uw schriftelijke vraag 288 effectief gezegd dat het op kwantitatief vlak zeker geen groot succes is. Ik heb dit echter onmiddellijk genuanceerd met een aantal kwalitatieve elementen die we niet los mogen zien van het kwantitatieve gegeven.

Mevrouw Peeters, ik ben graag bereid verder in te gaan op uw vragen indien blijkt dat de antwoorden die ik maandag aan het parlement heb bezorgd, niet voldoende zouden zijn.

Mevrouw Lydia Peeters: In mijn schriftelijke vraag heb ik specifiek gevraagd naar de cijfers. Vraag is nu welke verklaring de VDAB daarvoor geeft.

Minister Philippe Muyters: Er zitten heel wat elementen van verklaring in het antwoord op uw schriftelijke vraag.

Mevrouw Lydia Peeters: Dan zal ik eerst uw antwoord lezen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de invulling van het individuele luik van het Maatwerkdecreet
- 1347 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Op 18 februari pakte de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) uit met een advies over het voorontwerp van decreet Maatwerk. De SERV toonde zich blij met de op stapel staande grondige hervorming van de sociale

economie, maar blijft met heel wat vragen en ernstige bedenkingen zitten over de praktische uitwerking en het financiële plaatje.

De voornaamste kritiek van de SERV heeft betrekking op het feit dat het ontwerp van decreet alleen de collectieve inschakeling regelt en dat het individuele luik ontbreekt. Er ontbreken ook garanties voor de doorstroom van de doelgroepwerknemers.

Ik heb hierover al een aantal schriftelijke vragen gesteld aan minister Van den Bossche. Zij verwijst in haar antwoord naar u. Het verhaal van dat individuele luik en van de individuele inschakeling valt onder uw bevoegdheid. Temeer omdat de SERV nu duidelijk stelt dat er veel te weinig aan gedaan wordt, is mijn heel specifieke vraag aan u waarom er nog geen individueel inschakelingsluik werd voorbereid terwijl de onderhandelingen over het collectieve inschakelingsluik van het Maatwerkdecreet al jaren lopen en men daarmee ondertussen toch al in een finale fase zit.

Is het voor u aanvaardbaar dat het Maatwerkdecreet wordt goedgekeurd in de Vlaamse Regering en wordt behandeld in het Vlaams Parlement terwijl er nog geen individueel inschakelingsluik voorhanden is?

Hoe schat u het advies van de SERV in, meer bepaald in verband met de expliciete vraag naar een individueel inschakelingsluik en de vrees voor een onhoudbare druk op de sociale economie als er niet in een individueel inschakelingsluik wordt voorzien? Welk gevolg zult u geven aan het integrale SERV-advies voor de materies die specifiek onder uw bevoegdheid vallen?

Dreigt er door het ontbreken van een individueel luik rechtsonzekerheid te ontstaan? Zal dit geen bijkomende vragen oproepen op het vlak van eerlijke concurrentie tussen de verschillende bedrijven en bedrijfsvormen?

Tegen wanneer wilt u het individueel inschakelingsluik gerealiseerd zien?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes: Voorzitter, minister, ik wil mevrouw Peeters van harte bedanken voor de vraag. Het is een heel terechte vraag, die ook aan bod kwam in eerdere besprekingen in deze commissie, onder meer met minister Van den Bossche. Toen werd duidelijk aangegeven dat de hervorming in de sociale economie onmogelijk is indien het collectieve luik en het individuele luik niet samengaan.

In de voorbije twee jaar werd altijd de indruk gegeven dat het wel in orde zou komen met het individuele luik. Ik heb steeds gevraagd dat de VDAB een toelichting zou geven over de manier waarop de screening zou gebeuren, want dat is natuurlijk essentieel. Minister, onlangs heb ik u een vraag gesteld – ik meen dat het een actuele vraag was, maar ik herinner me het niet precies –, waarop u antwoordde dat niet evenveel geld kan worden besteed aan screening als aan sociale economie. Het is dus echt noodzakelijk, minister, dat u duidelijkheid geeft over het individuele luik. Volgens mij kan de hervorming van de sociale economie niet doorgaan indien er geen duidelijkheid komt over het individuele luik.

De laatste vraag van mevrouw Peeters is belangrijk. De hele sector wordt onzeker. Er zal rechtsonzekerheid ontstaan, ook bij de werkzoekenden. Duidelijkheid is hier zeker op zijn plaats.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, dames en heren, ik wil al zeker zeggen dat het niet correct is om te stellen dat er voor het individuele maatwerk nog geen inspanningen werden gedaan en dat er geen tewerkstellingsmaatregelen aanwezig zijn. Het individuele luik maatwerk, situeert zich, net zoals het decreet Maatwerk bij collectieve inschakeling, binnen een vereenvoudigings- en afstemmingsoefening van alle Vlaamse tewerkstellings-maatregelen.

Het referentiekader dat ik samen met minister Van den Bossche heb uitgewerkt voor sociale economie, willen we gebruiken in een tewerkstellingsmatrix. In die matrix zullen we binnen de krijtlijnen van de Europese Groepsvrijstellingsverordening bekijken welke maximale steun aan welke personen met een bepaalde afstand tot de arbeidsmarkt kan worden gegeven om hun inschakeling in de arbeidsmarkt te faciliteren op maat van hun noden. We voorzien toch wel in vier optionele modules om die afstand tot de arbeidsmarkt te remediëren: opleiding op de werkvloer, begeleiding op de werkvloer, een loonpremie om rendementsverlies te compenseren en een passende arbeidsomgeving. Het is onze ambitie om op termijn alle Vlaamse tewerkstellingsmaatregelen transparant binnen de matrix te positioneren.

De wijze waarop de module 'begeleiding op de werkvloer' en de module 'loonpremie' vorm kregen in het collectieve maatwerk is het resultaat van de gezamenlijke oefening binnen het beleidsdomein met het oog op het realiseren van een eenduidig en transparant kader. Het is bovendien ook niet zo dat er helemaal geen individuele inschakeling mogelijk is. Ieder van u weet dat binnen mijn eigen maatregelen de Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) bestaat die de individuele inschakeling voor personen met een arbeidshandicap ondersteunt. Het is een van de premiemaatregelen die vandaag al bestaan. Het complementaire luik voor die doelgroep is dus al zeker gerealiseerd. Daarnaast denk ik ook aan de 50+premie, de individuele beroepsopleiding (IBO) en de werkervaring. Daarenboven voorzie ik erin dat zowel de VOP als de tewerkstellingspremie 50+ ingezet zullen worden om doorstroom te realiseren. Het is echter de juiste lijn om dit pas te realiseren nadat het maatwerk bij collectieve inschakeling aangenomen is.

Gezien de regelgeving collectief maatwerk voor mij een stap is in de richting die ik samen met mijn collega die bevoegd is voor de sociale economie, heb bepaald, is het voor mij zeker aanvaardbaar dat deze al goedgekeurd wordt voor het volledige kader voor het individueel maatwerk.

Ik heb het advies van de SERV uiteraard met veel aandacht gelezen. Ik begrijp de bezorgdheid, maar er is, om alles te kunnen doen wat gevraagd wordt, ook een budgettair kader. Ik heb een tijdje geleden op een vraag van de heer Van Malderen, hier in de commissie, geantwoord dat we ervan uitgaan dat Vlaanderen echt nieuwe beleidsruimte krijgt om in te spelen op de noden van onze arbeidsmarkt. De timing van een mogelijke realisatie van bijkomende modules in het individuele inschakelingsluik moet dus ook in dat licht bekeken worden. Wat ik reeds heb meegegeven tijdens de commissievergadering van 4 oktober 2012, moet in dat licht bekeken worden. Ik hoop dat we met de regionalisering van het arbeidsmarktbeleid de budgettaire hefboom krijgen om een structurele complementariteit op het vlak van doorstroom en op het vlak van instroom te realiseren. Ik zie niet in waarom er door het ontbreken van een individueel luik rechtsonzekerheid zou ontstaan. Dat is volgens mij niet het geval. Er zijn een aantal elementen heel duidelijk aanwezig.

Maar dat er rechtsonzekerheid zou ontstaan, begrijp ik niet. Het is mijn mening dat de bestaande en geplande regelgevingen de nodige rechtszekerheid bieden aan de begunstigden. Ook met de stelling dat dit vragen oproept op het vlak van eerlijke concurrentie ben ik het niet eens. De regelgeving collectief maatwerk bepaalt, in lijn met de afspraken in het regeerakkoord, dat iedere onderneming kan instappen in het systeem, onder dezelfde voorwaarden. Ik bekijk het probleem daar niet op dezelfde manier als u, mevrouw Peeters.

In september of oktober werd dat hier besproken in de commissie. De essentie van de zaak is dat we een maximale doorstroming realiseren van de bestaande maatregelen via individueel maatwerk. Waar er geen zijn, zullen we de verdere uitvoering kunnen realiseren doordat bepaalde aspecten van het arbeidsmarktbeleid verder zullen worden geregionaliseerd via de zesde staatshervorming.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Minister, uw antwoord lijkt me wat vreemd. De SERV stelt heel duidelijk dat zonder het individuele luik het Maatwerkdecreet een onvolledig verhaal is. U zegt dat er een individueel luik aanwezig is, terwijl minister Van den Bossche duidelijk stelt dat het individuele inschakelingsluik niet aan de orde is in dit Maatwerkdecreet. Ik vrees dat het hele Maatwerkdecreet toch een lege doos zal worden en dat er heel wat hiaten zullen komen, zoals de SERV terecht zegt in zijn advies.

Als ik het goed begrijp, zegt u dat het advies van de SERV niet klopt, dat u het naast zich neerlegt, en dat u zonder meer voortgaat met het Maatwerkdecreet, ondanks alle consequenties. Dat is ten zeerste te betreuren.

Minister Philippe Muyters: Het is juist wat u voorleest van minister Van den Bossche. In het voorliggende Maatwerkdecreet gaat het over het collectieve, en niet over het individuele luik, maar ze zegt in dat antwoord niet dat het individuele luik niet bestaat. Wat ik zeg, is dat het bestaat met de VOP-premie, met IBO, en met de 50+-premie. Dat zijn elementen van de matrix. Ik heb de matrix met de vier elementen uitgelegd, met de afstand tot de arbeidsmarkt. Een aantal van die punten zijn gerealiseerd.

Met één groep zijn er vandaag problemen omdat er nog geen individuele maatregelen zijn. Dat zijn de mensen met een psychosociale problematiek. Daarvan heb ik toen ook gezegd dat het binnen de huidige budgettaire situatie niet mogelijk is hiervoor nieuwe maatregelen te ontwikkelen. Dat besef ik, maar ik ga ervan uit dat met de zesde staatshervorming de mogelijkheden aanwezig zullen zijn om daar wel op in te gaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■